БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряат-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 77 (6006)
АПРЕЛИИН 15
СУББОТО
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

КОЛХОЗНО ДЕРЕВНИИН ШЭНЭ ТҮХЭЛ ШЭНЖЭ

Үнгэрэгшэ жэлэй эсэстэ Днепр мүрэнэй баруун эрьедэхи Лескьи гэжэ тосхон шадар колхозно городой һуури табигдаһан юм. Энэ событида зорюулагдаһан баярай митинг боложо, «Леськи, Талдыки, Худяки, Ломовате гэхэ мэтэ хуушан тосхонуудай орондо, Сталинай нэрэмжэтэ колхозно агрогород тогтоогдохонь» гэһэн удха түгэс гаргалтатай хүшөө нээгдээ һэн.

Үсөөхэн жэлэй үнгэрхэдэ, киевскынхын колхозникуудай митинг болоһон газарта электрическэ галнуудай толон сасарха, үзэсхэлэнтэ гэрнүүд набшалан һалбарха, библиотекэнүүдэй ба культурын ородоной үүдэнүүд нээгдэхэ, универмагуудай гоё һайхан витринэнүүд мэлбхиха, тиихэдэнь алтан үзэгүүдээр бэшэгдэһэн боро шулуун лэ хуушанай деревни тухай хойто үетэдэ хэлэжэ үгэхэ болоно.

Колхозно городой хүн зоной ажаллаха ба амархада аятай байдал бүрин хангагдаха. Бүлэ бүхэн 3—4 комнатануудһаа бүридэһэн байшантай болбосон гоё бууса эзэмдэрхэ. Колхозникуудые хангаха столовонууд ба пекарнинууд, культурна ба гэгээрэлэй эмхи зургаанууд нээгдэхэ байна.

Мүнөө манай ороной олон районуудта шэнэ түхэлэй колхозно тосхонууд байгуулагдана. Алтайда бүтэһэн, Молотовой нэрэмжэтэ колхоз социалистическэ городой түхэлтэй болоо. Кировскэ областиин «Красный Октябрь» колхоз, Свердловскэ областиин «Заря» колхоз, Московско областиин «Борец» колхоз, одесскэ Буденнын нэрэмжэтэ колхоз, тэрэшэлэн бусад олон колхозуудай түхэл шэнжэеэ үндэһөөрнь хубилгаһан байна. Электричество, радио, водопровод, кино, уншалгын таһагууд ба библиотекэнүүд мүн тоото түрүү колхозуудай гол шухала зүйлнүүдынь болонхой.

Деревнидэ үгытэй ядуу байдал оршодэг ба олон миллион тарясашадые хооһоруулдаг шалтагаануудые колхозно байгуулалта эсэс усадхаа. Россидахи 10 миллион тарияашадай ажахынуудһаа 6.5 миллиониинь үнэндөө үгытэйшүүлэй ажахынууд байһан юм гэжэ Владимир Ильич Ленин 20 гаран жэлэй урда, «Хүдөөгэй үгытэйшүүлдэ» гэһэн суута зохёол соогоо заагаад байгаа. Үлэсхэлэн жэл бүхэн дахям олон мянган ажахынуудые хооһоруулдаг, тиигээд өөрынгөө хүдэлмэришэ гарнуудые миинтээр худалдадаг хүдөөгэй үгытэйшүүлэй туйлай ехэ армиие бүри олон болгодог байба.

Революциин урдахи үеын тарияашад үлэсхэлэнһөө айжа, хүлһэнэй хүдэлмэридэ ородог, ажал хэхэ хайхабаа газар бэдэрхэ баатай болодог байгаа. Хуушанай деревнидэ тарияашадай байдалые тодорхойлон тайлбарилха зуураа, нүхэр Сталин иигэжэ хэлэһэн юм: «...Деревни хадаа тэрээндэ хойто бэень байгаа, тиимэһээ тарияашан ямар нэгэн хүдэлмэри олохо гэжэ, шүдхэршье болог тэндэһээ зугадхэлхээр бэлэн байһан юм».

Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро, хүдэлмэришэн ангитай холбоо байгуулан, советскэ тарияашад баялгалта ба баярта ажабайдалай шэнэ замда ороо.

Ороноо социалистическэ ёһоор индустриализацилха ба хүдөө ажахые коллективизацилха гэһэн партиин генеральна хараа шугамые амжалтатайгаар бэелүүлһэнэй ашаар, экономическа болон культурна хүгжэлтын бүхы условинууд советскэ деревнидэ хангагдаа һэн.

Хүдөө ажахые социалистическэ ёһоор шэнэдхэн байгуулһанай ашаар манай деревниин түхэл шэнжэнь үндэһөөрөө хубилаа. Бүри 1934 ондо нүхэр Сталин иигэжэ хэлээ һэн:

«Тон эли газарта баригдаһан сүмэ хиидтэй, гол газарнуудтаа урядниктай, попой, нюдарган баянай ехэ гэрнүүдтэй, заха газарнуудтаа тарияашадай һангирхай гэрнүүдтэй хуушанай деревни — үгы боложо эхилээ. Тэрэнэй һууридань олон-ажахын барилгануудтай, клубуудтай, радиотой, кинотой, һургуулинуудтай, библиотекэнүүдтэй ба яслинуудтай, тракторнуудтай, комбайнуудтай, молотилкануудтай, автомобильнуудтай шэнэ деревни тогтоогдожо байна».

Манай урдахи жэлнүүдтэ город ба деревниин хоорондохи илгаае усадхаха асари ехэ алхам хэгдэһэн юм. Фашистска булимтарагшад хэдэн арбаад мянган колхозно тосхонуудые үйлэдбэриин ба культурно-ажаһуудалай эмхи зургаануудтайнь үгы хэжэ, колхозно тосхоной экономикодо ба культурада туйлай ехэ гарза гай тохёолдуулһан байгаа.

Гэбэшье, колхозно байгуулалтын хүсэниинь гайхамшаг ехэ! Урдань булимтарагдан үнэһэ шандаруу болгогдоһон районуудта, дэлхэйн хоёрдохи дайнай дүүрэһээр табан жэл үшөө болоодүй байхада, түрүүшынхиһээ үлүү гоё һайхан тосхонууд байгуулагдаа. Гүрэнэй угаа ехэ туһаламжые түшэг болгон, гансахан Российска Федерациин колхозууд байрын миллион 200 мянга үлүүтэй гэрнүүдые бараа. Ажахын-үйлэдбэриин ба культурно-ажаһуудалай хэдэн зуугаад мянган байранууд баригдаа.

Украинын, Белоруссиин, Молдавиин ба саг зуура эзэмдэлгэдэ дайрагдаһан бусад хэдэн республикануудай колхозуудта зохёон байгуулгын айхабтар ехэ хүдэлмэри ябуулагдаа. Украинада 900 мянган үлүүтэй байрын гэрнүүд, үйлэдбэриин ба ажахын 250 мянган байранууд, культурно-ажаһуудалай эмхи зургаануудай 31 мянган байшангууд, барилгын материалнуудые үйлэдбэрилхэ олон предприятинууд һэргээн һэльбэгдэһэн ба шэнээр баригдаһан байха юм.

Гэхэ зуура, колхозно деревниие болбосон болголгодо хэдэ хэдэн нютагуудта зохихо анхарал табигданагүй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Худөөгэй ба колхозно барилгашадай саашадаа хэхэ хүдэлмэринь тон ехэ. Эдэнэр мүнөө жэлдэ хэдэн зуу мянган шэнэ гэрнүүд, малай байранууд, таряа хадагалха газарнууд, клубууд, һургуулинууд, больницанууд ба бусад шухала байрануудые бариха ёһотой. Хараалагдаһан хэмжээтэ хүдэлмэри дүүргэхын тула барилгануудаа энэ гэһээр, эршэмтэй түргэнөөр ябуулха хэрэгтэй. Гэбэшье, тус зорилгонуудые шиидхэхэ уялгатай зарим организацинууд барилгашадай эрилтэнүүдтэ ханамжагүйгөөр хандана.

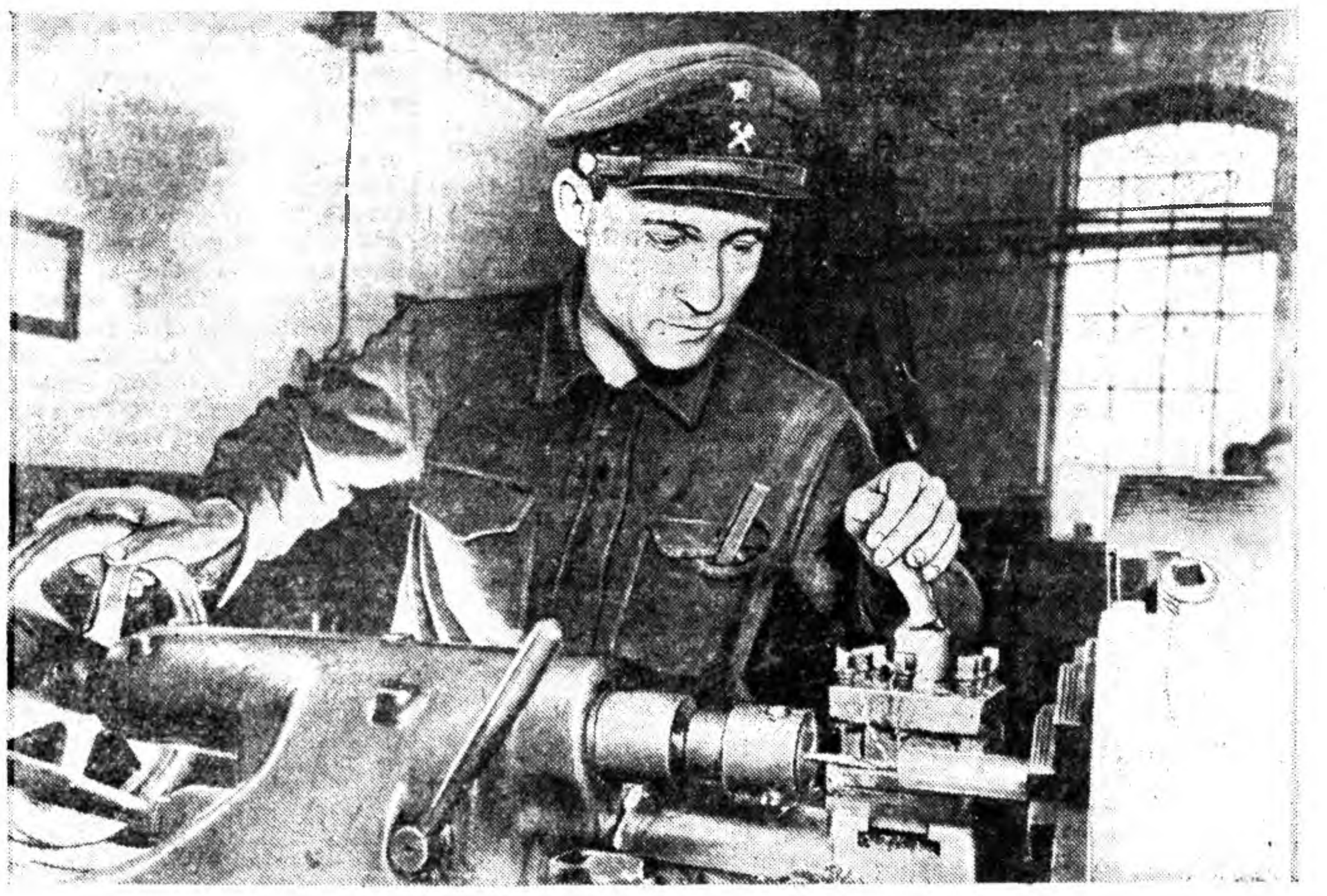
«Сельхозстройпроект» гэжэ Бүхэсоюзна конторын хүдэлмэридэхи дутуунуудые колхозно барилгашад зүб шүүмжэлнэ. Колхозуудые типовой проектнүүдээр хангаха — тон харюусалгатай ба хүндэтэй зорилго тус эмхи зургаанда даалгагданхай. Теэд, тэдэ проектнүүдынь тон удаан зохёогдодог ба хүдөөгэй барилгын эрилтэнүүдые хангажа шадахагүй тоотойгоор эльгээгдэнэ. Иимэ харюусалгагүй ябадал дээрэһээ шалтагаалан, олон колхозууд проект хүлеэжэ ядаад, өөһэдынгөө бодомжоор барижа эхилһэн байха юм. Энэнь барилгын шанарай муудаха ба тэрэнэй үнын хүндэрхэ ябадалда хүргэдэг байна. СССР-эй хүдөө ажахын Министерство «Сельхозстройпроектын» хүдэлмэриие гуримшуулха ёһотой.

Колхозуудтахи барилгын программые амжалтатайгаар дүүргэхын тула — барилгадахи сезонно ябадалые усадхаха, нютагай барилгын материалнуудые үргэнөөр үйлэдбэрилдэг болохо, барилгын үные бүхы хэмжээгээр хүнгэрүүлхэ шухала. Барилга хүтэлбэрилхэ ябадал һайжаруулха, энэ хэрэгтэ нютагуудтахи партийна ба советскэ организацинуудай, хүдөөдэхи бүхы коммунистнууд ба комсомолецуудай анхаралые хандуулха хэрэгтэй.

Колхозно деревни экономикын ба культурын шэнэ бадаралта туйлажа байна. Хараһаар байтар деревниин түхэл шэнжэнь хубилжа, үдэр бүри улам болбосон, үзэсхэлэн ба һайхан болоно. Деревнидэ гэр байрын барилга, электрификаци ба радиофикаци улам үргэнөөр эрхилэгдэнэ. Коммунистическэ байгуулалтын шухала зорилгонуудай нэгэн — город ба деревниин хоорондохи илгаае усадхалта амжалтатайгаар шиидхэгдэжэ байна.

Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэреэр, колхозно тарияашад бүхы советскэ арадтай хамтадаа, дайнай һүүлэй сталинска табанжэлэй зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэн, коммунизм тээшэ —урагшаа эгигэл түгэлдэрөөр дабшажа ябана.

(«Правдын» түрүү бэшэгһээ).

Улан-Удэ станциин түмэрзамайхидай дунда майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөн үргэн һалайсатайгаар дэлгэрэнхэй. Паровознигууд, машинистнүүд, токарьнууд, слесарьнүүд ба дархашуул стахановска вахтада жагсаад, үйлэдбэриин үндэр бүтээсэнүүдые туйлажа байна. Паровозно депогой механическа цехын токарь В. Синцов халаан бүхэнэйнгөө нормые 167 процент дүүргэхэ гэһэн уялгаяа 240—250 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: токарь-стахановец В. Синцов ажаллажа байна.

М. Минеевэй фото.

Майн урда тээхи мүрысөөн

Мүрысөөнэй долгин эршэдэнэ

Улан-Удэ станциин вагонно депогой товарно-вагонно цехын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд Майн 1-нэй һайндэрые үйлэдбэриин ямар бэлэгтэйгээр угтаха тухай хамтынгаа суглаан дээрэ бүри март һарада зүбшэн хэлсэжэ, апрель һара соо түсэбһөө гадуур 30 вагон заһабарилха уялга абаад, паровозно депогой паровозно бригадые социалистическэ мүрысөөндэ уриһан байгаа.

Тэрэ сагһаа хойшо вагоннигуудай эршэтэ тэмсэл эхилээ һэн.

Эндэ партийна, комсомольско организацинуудай хүдэлмэри эрид эршэдээ. Коммунист бүхэндэ тодорхой даалгабаринууд үгтөө. Техническэ һуралсал, ханын газетэ, «дайшалхы хуудаһан», социалистическэ уялга гэхэ мэтэнүүд мартагдаагүй...

Хамагай түрүүн модошо дархашуулай бригада паровозно депогой № 2960 паровозой бригадатай мүрысэжэ ороһон юм. Апрелиин түрүүшын арбан хоногой дүнгөөр социалистическэ уялганууд һаяхан шалгагдаба. Энэ шалгалтын дүн дээрэһээ харахада, паровознигуудшье, дархашуулшье амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ байна. Жэшээлхэдэ, № 2960 паровозой машинист нүхэр Пребытков иигэжэ хөөрэнэ:

— Манай бригада паровозоо час соо 37,8 километр ябуулхын орондо 39 километр ябуулна. Үнгэрэгшэ арбан хоног соо мянгаад түхэриг мүнгэ, 6 тонно нүүрһэ арбилаабди. Энэ һарын эхеэр комплексно бригадын туһаламжагүйгөөр, өөһэдынгөө хүсөөр паровозоо угаагаабди. Һарын дүүрэтэр абаһан улгануудаа сохом үлүүлэн дүүргэхэ байхабди.

Вагон заһабарилагшад паровознигуудһаа зааханшье гээгдэнэгүй. Товарно-вагонно цехын начальник нүхэр Асеев хөөрэнэ:

— Вагоной хуушан детальнуудые суглуулха ба заһабарилха тусхай бригада эмхидхэгдэһэн байгаа. Мүнөө энэ бригада 20 гаран вагондо хүрэхэ детальнуудые суглуулжа ба заһабарилжа, детальнуудай запастай байха ябадал хангаа.

Цех соонь уралан нарижуулагшад нилээд олон болонхой. Үнгэрэгшэ хоёр һарын турша соо новаторнуудай дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээд байхада, 33 мянга гаран түхэригэй арбилалта үгөө. Апрель һарын түрүүшын арбан хоног соо бүхы февраль һарынхида орходоо һураггүй олон уралан нарижуулгын дурадхалнууд ороод байха юм.

— Энэ хадаа манай хүнүүдэй ухаалалгын ажалда дадаһанай, дүршэл шадабариингаа талаар инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдһөө дутуугүй шахуу болоһоной аша үрэ мүн болоно, —гэжэ партбюрогой секретарь нүхэр И. Башков мэдүүлнэ. — Гансахан түмэршэ дархан Беликовэй дурадхалые абаад үзэе. Нүхэр Беликов аппаратна скобануудые гараар хэхэе болижо, хэбээр дарадаг болохо гэһэн дурадхал оруулаад, тиимэ хэб өөрөө хэһэн байна. Энээнэй ашаар ажалай бүтээсэ найма дахин дээшэлээ.

— Манай цехынхид нэгэ жэр дээр, арбилалтатайгаар хүдэлмэрилдэг болохо гэһэн үгэдөө хүрэжэ байна, — гэжэ цехын начальник нүхэр Асеев хөөрэнэ.—Вагон бүхэниие заһабарилгын өөрынь үнэ 1500 түхэригөөр химдаруулагдаа.

Үнгэрһэн арбан хоногой хүдэлмэриин дүн дээрэһээ харахада, бидэнэр түсэбһөө гадуур 30 вагон заһабарилха гэһэн уялгаяа лаб дүүргэхэ байхабди.

Цехын «Вагонник» гэжэ ханын газетэдэ иигэжэ бэшээтэй байна: «30 вагон заһабарилгада 8 үдэр гарадаг. Теэд, манай түсэбһөө гадуур заһабарилһан 30 вагоноор тэрэ найман үдэр соо Галуута-Нуурһаа Улан-Удэ хүрэтэр арбан зургаан мянган тонно нүүрһэ шэрэжэ болохо юм.

Энээгээрээ бидэнэр арадайнгаа ажахыда нилээд ехэ туһаламжа үзүүлхэ байнабди».

Энэ баримта хадаа цехын бүхы хүдэлмэришэдэй һанал бодолые харуулна. Иигэжэ ажал хүдэлмэриингөө ашаг туһые гүйсэд дүүрэн мэдэрһэн хүдэлмэришэдэй үгэ хэрэг хоёрынь сохом алгасахагүй байха.

Хүн зоноо һайнаар хангана

Заиграйн аймпотребсоюзай хүдэлмэрилэгшэд республикынгаа бүхы ажалшадтай хамта майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байна.

Тэдэнэр эд бараанай эрьесын квартальна түсэбые 123,6 процент дүүргэһэн байгаа. Мүнөө апрель һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ Майн 1-иие угтахын тула продавец бүхэн оролдосотойгоор хүдэлмэрилнэ.

Верхне-Талецка сельпогой (правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Белых) хүдэлмэрилэгшэд эдэ үдэрнүүдтэ колхозуудаар ябажа, худалдаа наймаагаа үргэнөөр ябуулжа байна. Үргэн хэрэглэлэй эд бараанууд — сай, сахар, тамхи, кондитерска зүйлнүүд гэхэ мэтые хүдөөгэй хүн зон элбэгээр худалдажа абана. Тиигэжэ тус сельпо декадна даалгабаряа 100 гаран процент дүүргэбэ. Мүнөө энэ сельпогой продавецууд колхозуудайнгаа малай гүүртэнүүдээр ба леспромхозуудай модо бэлэдхэлгын участогуудаар нүүдэл худалдаа наймаа таһалдуулангүй хэжэ, хүн зоной хэрэглэлые һайнаар хангана.

Д. Колмаков.

ВЦСПС-эй СЕКРЕТАРИАДТА

Хабар-зунай худалдаа наймаанда ниитын эдеэ хоолой предприятинууд ба магазинуудай бэлэдхэл

ВЦСПС-эй секретариат хадаа эдеэ хоолой товарнуудые хабар-зунай үедэ худалдаха ябадалда худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай бэлэн бололгые апрелиин 25 хүрэтэр санитарна талаарнь хинан хараха органуудай хабаадалгатайгаар шалгахыень профорганизацинуудта дурадхаба. Тиихэдээ мяхан, загаһа ба һүнэй продуктнуудые, эртын овощь, үндэгэнүүдые худалдаха ябадал үргэдхэхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулха болоно. Столовонууд, магазинууд, буфедүүд болзор соогоо заһабарилагдаха, хоол хүргэхэ түхеэрэлгээр хангагдаһан байха ёһотой.

Фабрично-заводской ба нютагай комитедүүд хадаа промышленностиин предприятинууд, базануудһаа хабар-зунай ассортиментын товарнуудые болзор соонь абаха тухай хүн зоной эрилтэдэ тааруулан дачна газарнуудта худалдаа наймаа һайжаруулха тухай, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудта хоолой ассортиментые үргэдхэхэ тухай СССР-эй худалдаа наймаанай Министерствын заабаринуудые бэелүүлгэдэ ниитын шалгалта хэхэ ёһотой. Амаралтын үдэрнүүдтэ город шадарай газарнуудта, паркнууд ба садуудта худалдаа наймаанай сеть үргэдхэхэ ба нүүдэл худалдаа эмхидхэгдэхэ ёһотой.

Шалгалтынгаа дүнгүүдые магазинуудай, столовонуудай директорнүүд, складуудые даагшанар ба санитарна органуудай түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар заседанинууд дээрээ зүбшэн хэлсэхыень профсоюзуудай Соведүүдтэ дурадхаба.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Советскэ Армиин агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй офицернүүдые Улаан тугай орденоор шагнаха тухай

Өөһэдынгөө албанай үүргые архимээр дүүргэһэнэйнь түлөө:

УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

1. Гвардиин ахалагша-лейтенант Герасимов Анатолий Степановичые.
2. Гвардиин ахалагша-лейтенант Докин Борис Павловичые.
3. Гвардиин лейтенант Сатаев Евграф Трофимовичые.
4. Гвардиин лейтенант Тезяев Иван Ивановичые—шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ШВЕРНИК.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1950 оной апрелиин 13.

В. И. ЛЕНИНЭЙ түрэһөөр 80 жэл болоһоной ойн урда тээ

ЛЕНИНГРАД. В. И. Ленинэй түрэһөөр 80 жэл болоһоной ойе ленинградайхид үргэнөөр тэмдэглэхэ гэжэ бэлэдхэнэ. Ажалшадай агууехэ вождь, большевистскэ партиие ба дэлхэй дээрэ түрүүшын советскэ гүрэниие байгуулагшада зорюулагдаһан лекцинүүд ба хөөрэлдөөнүүд предприятинууд дээрэ, эмхи зургаануудта, институдуудта, һургуулинуудта, эмхидхэгдэнэ. В. И. Ленинэй Центральна музейн филиалда экскурсантнууд эдэ үдэрнүүдтэ олоороо ороно. Город соо Ленинэй ябаһан газарнуудаар экскурснууд хэгдэжэ, ехэ һонирхол үүсхэнэ.

ХАНТЫ-МАНСИЙСК. Большевистскэ партиин ба советскэ гүрэнэй үндэһэ һуури табигша агууехэ вождь В. И. Ленинэй дурасхаалые хойто зүгэй арадууд нангинаар тэмдэглэнэ.

Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 80 жэл болоһоной ойдо бэлэдхэхэ ажал Ямало-Ненецкэ ба Ханты-Мансийска национальна округуудта үргэнөөр дэлгэрээ. Энэ гайхамшагта үдэртэ зорюулагдаһан выставкэнүүд ба фотовитринэнүүдые улаан булангууд, библиотекэнүүд ба культбазануудта эмхидхэбэ. Агууехэ Ленинэй ажабайдал ба революционно ажал-ябуулга тухай хөөрэлдөөнүүд оро үсхэбэрилхэ бригаданууд, загаһанай олзоборилго ба модоной участогуудт, колхозууд ба промышленна предприятинууд дээрэ үнгэргэгдэнэ. «Ленин 1918 ондо», «Тангариг» ба бусад фильмнүүд кинотеатрнууд соо харуулагдажа байна.

ХАБАРОВСК. Дальна Востогой ажалшад Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 80 жэл болоһоной ойе тэмдэглэхэ бэлэдхэл хэжэ байна. Предприятинууд дээрэ, колхозууд ба эмхи зургаануудта Ленин тухай лекцинүүд ба хөөрэлдөөнүүд эмхидхэгдэнэ.

Хабаровска уранзурагай музей В. И. Лениндэ зорюулагдаһан зурагуудай нүүдэл выставкэнүүдые эмхидхээ.

ЖДАНОВ. В. И. Ленинэй түрэһөөр 80 жэл болоһоной ойдо бэлэдхэл эхилээ. Большевистскэ парти ба советскэ гүрэниие агууехэ байгуулагшын ажабайдал ба революционно ажал-ябуулга тухай лекцинүүд ба хөөрэлдөөнүүд предприятинууд болон эмхи зургаануудта эмхидхэгдэнэ.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 80 жэл болоһоной ойдо зорюулагдаһан выставкэнүүдые партийна кабинедүүд, культурын ордонууд ба клубуудта эмхидхэбэ.

И. В. СТАЛИНДА АМАРШАЛГАНУУД

Нүхэр И. В. Сталинай 70 наһанай ойтой дашарамдуулан партиина, советскэ болон олониитын организацинуудһаа, ажалшадай коллективүүд, Советскэ Союзай гражданинууд, гүрэнэй, ниитын организацинууд ба хилын саанахи элдэб нюурнуудһаа И. В. Сталинай нэрэ дээрэ олон тоото амаршалганууд ерэһэн байна.

Олон удаан жэлнүүдтэ элүүр энхэ ажаһуухыень нүхэр Сталинда бүхы зүрхэнһөө хүсэһэн амаршалгануудые хүргэбэ:

Тамбовско областиин Сулакска гахай үсхэбэрилгын совхозой хүдэлмэришэд, албахаагшад ба мэргэжэлтэд;

Кинофикациин Пензенскэ областной управлениин, «Главкинопрокатын» конторын ба городой кинотеатрнуудай хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ персонал;

Харьков городой Октябриин 29-дэхи ойн нэрэмжэтэ мебельнэ артелиин хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи радиоинформациин комитедэй Экспериментальна заводой хүдэлмэришэд, мастернууд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Һүнэй консервнүүдэй Рогачевска заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Лебединскэ үрһэнэй «Главсахар» заводой хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд ба албахаагшадай коллектив;

Механическа прессүүдэй Барнаульска заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

«Укргазнефтестрой» трестын автозаһабарилгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Азербайджанска ССР-эй Нуха городой В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ торгоной комбинадай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Ленинэй нэрэмжэтэ Клинцовско нарин сэмбин фабрикын комсомолецууд ба залуушуул;

Азербайджанска ССР-эй Геокчайска районой медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд;

Саратовска областиин Ново-Каменска совхозой хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Ленинэй нэрэмжэтэ Харьковска политехническэ институдай профессорнүүд, багшанар, научна хүдэлмэрилэгшэд ба студентнүүд;

Новгородско областиин Амосовско МТС-эй трактористнууд, комбайнернууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Краснодарска хизаарай Темиргоевско МТС-эй трактористнууд, комбайнернууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Киргизскэ ССР-эй финанснуудай Министерствын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Ворошиловградска областиин Ново-Псковско районой, Писаревскэ долоон жэлэй һургуулиин багшанар ба һурагшадай коллектив;

СССР-эй машина бүтээлгын ба приборо-бүтээлгын заводуудые проектировалха гүрэнэй институдай сотруднигуудай коллектив;

М. И. Калининай нэрэмжэтэ Крымскэ хүдөө ажахын институдай студентнүүд, профессорнүүд, багшанар, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Азербайджанска ССР-эй Кахска районой, Илисуйнска дунда һургуулиин багшанар, һурагшад ба техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Барнаул городой Центральна телеграфын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Харьковска областиин Зачепиловскэ районой, Шевченкын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Полтавска областиин Гадячска районой, «Перемога» гэжэ колхозой гэшүүд;

Пензенскэ областиин Каменска районой, Безруковско сельсоведэй «Большевик» ба «Комсомолец» колхозуудай колхознигууд;

Ханты-Мансийска национальна округой Сургутска районой, «Новый путь» гэжэ Нагорновска колхозой гэшүүд;

Барнаульска мяханай комбинадай хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Пензенскэ областиин хүдөө ажахые механизацилха Беднодемьяновска һургуулиин хүдэлмэришэд, багшанар ба һурагшад;

Молдавска ССР-эй Киперченскэ МТС-эй хүдэлмэришэд, трактористнууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд;

Ростовско областиин Вяжинска лесхозой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Тираспольско коньяк архиин заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Литовско ССР-эй Кельмескэ уездын Черняховскиин нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд;

Таллин городой «Ильмарине» гэжэ машина бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Тартуска һүнэй комбинадай хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Һүнэй промышленностиин Харьковска техникумэй һурагшад ба багшанарай коллектив;

Карело-Финскэ ССР-эй ой модоной ба саарһанай промышленностиин Министерствын аппарадай инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай суглаан;

Ленинградска автотранспортна техникумэй һурагшад, багшанар, хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Латвийска ССР-эй Дауагвпилсска жэмэсэй консервнэ комбинадай хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Архангельска областиин Устьянска районой, Шангальска МТС-эй хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Калужска областиин Мосальска районой, «Большевик» колхозой колхознигууд;

Пензенскэ областиин Соседскэ районой, «Передовик» колхозой колхознигууд;

«Северный Коммунар» гэжэ Вологодско машина бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Ярославль городой «Красный Маяк» заводой хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Московско-Рязанска түмэр замай Тамбовско отделениин Турмасово станциин хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Молотовско областиин Карагайска МТС-эй хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Бобруйска областиин Парическа районой, «Чирвоная Зорка» колхозой колхознигууд;

Вологодско педагогическа училищиин багшанар, һурагшад ба албахаагшадай коллектив;

Новосибирскэ трамвайн хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Татарска АССР-эй Свияжскэ известкын руднигай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Ростовско областиин Чертковско районой Свердловой нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд;

Карело-Финскэ ССР-эй Суояровска районой, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд ба хүдөөгэй интеллигенци;

Тюменскэ областиин Нижне-Тавдинска районой, «Маяк» гэжэ колхозой колхознигуудай суглаан;

Ровенско областиин Сарненска районой, Ленинэй нэрэмжэтэ артелиин колхознигууд;

Азербайджанска ССР-эй «Аврора» гэжэ сайн совхозой хүдэлмэришэд, албахаагшад ба мэргэжэлтэд;

Тюменскэ областиин Нижне-Тавдинска районой, «Зеленая нива» колхозой гэшүүдэй баярай суглаан;

Киев городой 8-дахи городской поликлиникын врачууд, фельдшернүүд, медицинскэ сестранууд, санитарканууд ба захиргаанай-ажахын хүдэлмэрилэгшэд;

Пензенскэ областиин хүдөө ажахые оньһожоруулха Мокшанска техникумэй һурагшад, багшанар, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Краснодарска хизаарай клиническэ больниисын медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Ташкент город, «Правда Востока» газетын редакциин хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Колхозуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэлэдхэхэ Вологодско гүрэнэй һургуулиин һурагшад ба багшанарай коллектив;

Азербайджанска ССР-эй кинематографиин Министерствын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Сталинградска областиин Котовско МТС-эй хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Горьковско областиин Бутуринска районой, «Трудовик» колхозой колхознигууд;

Тюмень город, Тюменскэ областной нюдэнэй больниисын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Барнаул городой Центральна райпромкомбинадай хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Новосибирскэ областиин Веселовско районой Пушкинай нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд;

Киевскэ областиин Шполянска районой Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд;

Бакинска центральна телеграфын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Узбекскэ ССР-эй коммунальна ажахын Министерствын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Сталинградска пиво шаналгын заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Алтайска хизаарай ВКП(б)-гэй Романовска райком;

Азербайджанска ССР-эй Зангиланска районой, Низамиин нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд;

Эстонско ССР-эй Вильянди городой улһа ээрэлгын фабрикын хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженернүүд ба технигүүдэй коллектив;

Эстонско ССР-эй Харьюмаска уездын «Юксмеел» колхозой колхознигууд;

Харьковска областиин Петровско районой, «Степок» гэжэ үүлтэртэ хони үсхэбэрилгын совхозой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Криворожско холодильнигай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Молдавска ССР-эй Згурицкэ районой, Ждановай нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд;

Колхозуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудай гүрэнэй Сталинградска һургуулиин ба колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ зургаа һарын курсын һурагшад, багшанар, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха)

Багшанар дээдэ шагналда хүртэбэ

Үни удаан саг соо ашагтайгаар хүдэлмэрилһэн Бурят-Монголой АССР-эй хэдэн багшанар ССР Союзай орденууд ба медальнуудаар шагнагдаба.

Тэрэ тоодо Ажалай Улаан тугай орденоор Баргажанай дунда һургуулиин багша С. В. Жмотова, «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор Тарбагатайн дунда һургуулиин багша Т. П. Лобаденко, «Ажалай шэн габьяагай түлөө» медаляар—4 хүн, «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медаляар—5 хүн шагнагдаһан байна.

Эхэ-Геройдо дээдэ хайра

Һаяхан Байкало-Кударын аймагай «Первое мая» колхозой правлени соо байрай оршон байдалда, «Эхэ-Герой» гэжэ орден барюулга болобо.

СССР-эй Верховно Соведэй депутат Т. Д. Сычев арбан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн К. К. Жилинада «Эхэ-Герой» гэжэ орден ба Хүндэлэлэй грамота СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө барюулба.

Иимэ ехэ анхарал оролдолгынь түлөө нүхэр Жилина манай партиида ба правительствода, агууехэ Сталинда үнэн зүрхэнэй халуун баяр хүргэбэ.

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай консервнэ заводой олон тоото хүдэлмэришэд һайн урда тээхи мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Стахановка Прасковья Янбурова гэгшэ консервнүүдые хайрсагалхадаа халаан бүхэнэйнгөө нормые 170 гараһан процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Янбурова ажаллажа байна.

Е. Кондратьевай фото.

ХЭЖЭНГЫН АЙМАГТА

ҺОНИРХОЛТОЙ КОНЦЕРТ ТАБИБА

«Зургаанай зам» колхозой дэргэдэхи эхин һургуулиин һурагшад багша Сампил Цыреновэй хүтэлбэри доро концертнэ номернуудые бэлэдхэн колхознигуудта харуулжа байдаг юм. Һаяхан тус һургуулиинхид аймагай центрын культурын байшан соо концерт табижа, тэндэхи ажалшадые ехээр һонирхуулба.

БАГШАНАР-ШАТАРШАДАЙ ТУРНИР

Аймагай культурын байшангай шатарай секци багшанарай шатарай турнир үнгэргэбэ. Турнирта бэрхээр наададаг 9 шатаршад хабаадалсаа.

Багша Ч. Генинов наадаһан 8 партиие бултыень шүүжэ, түрүү һуури эзэлээ.

Д. Доржиев.

ТҮРЭЛХИДЭЙ ҮҮСХЭЛ

«Коминтерн» колхозой дэргэдэхи эхин һургуулиин һурагшадай түрэлхид өөһэдынгөө хүсөөр һургуулидаа түлеэ бэлэдхэхэ воскресник эмхидхээ. Воскресниктэ хамта 70 хүн хабаадалсажа, 120 кубометр түлеэ бэлдэһэн байна. Энэнь 1950—51 оной һуралсалай жэлдэ хүсэд хүрэхэ юм.

БАРИЛГЫН МОДО БЭЛЭДХЭБЭ

Чесанын сомоной «Коминтерн» колхозой гэшүүд малай байрануудай барилгада хэрэглэгдэхэ модо бэлэдхэхэ воскресник үнгэргэбэ. Воскресникэй үедэ 200 кубометр барилгын модон, 2050 һургааг, 20 столб бэлэдхэгдэһэн байха юм.

Гадна, колхозой модо бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ 5 хүн хододоо ябана.

В. Дугарцыренов.

ҺУРАГШАД УРАНЗОХЁОЛШОТОЙ УУЛЗАБА

Һаяхан Хэжэнгын дунда һургуулиин һурагшад уранзохёолшо Бато Базаронтой уулзаба. Эндэ нүхэр Базарон өөрынгөө зохёожо байһан «Тангариг» гэжэ поэмэһээ отрывок уншажа үгэһэн байна.

Удаань һурагшад Дамбаев, Жамбалдоржиев гэгшэд өөһэдынгөө бэшэһэн зохёолнуудые уншаа.

Ц-Д. Базарсадуев.

Тобшо һонинууд

▲ **Воскресник үнгэргэбэ.** Һаяхан Хэжэнгын аймагай Дээдэ-Худанай сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо олон зоной хабаадалгатай воскресник үнгэргэгдэбэ. Тэрэндэ хабаадагшад 200 гаран кубометр барилгын модо бэлэдхээ. Энэ модоор үхэрэй хашаанууд баригдажа эхилхэнь.

▲ **Малшадай байха гэрнүүд.** Закаменай аймагай «Коминтерн» колхоздо 20 хүнһөө бүридэһэн барилгашадай бригада хүдэлмэрилнэ.

Энэ бригада малшадта зорюулжа 5 гэр бариба.

▲ **Адуушадай суглаан.** Петропавловка тосхондо Зэдын аймагай колхозно адуушадай суглаан болобо. Суглаанда хабаадагшад 1949 оной дүнгүүдые ба 1950 оной зорилгонуудые зүбшэн хэлсээд, адуу мори үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн шэнэ уялгануудые абаһан байна.

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо нүхэр А. И. Лаврентьев Италиһаа СССР-тэ байгаа Посол г-н М. Брозифто апрелиин 10-да иимэ удхатай ното барюулаа гэбэл:

«Итальянска Республикын Правительствода иигэжэ мэдүүлхые Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Правительство шухалада тоолоно.

1947 оной сентябриин 15-да Италитай баталагдажа хүсэндөө ороһон Эбэй Договорой 74-дэхи статьягай ба Советскэ Союзда репарацинуудые түлэхэ тухай советско-итальянска 1948 оной декабриин 11-нэй Хэлсээнэй ёһоор, Итали хадаа ниитэ дээрээ американска 100 миллион доллар хэмжээтэй репарацинуудые Советскэ Союзда түлэхэ уялгатай. Тус Хэлсээгээр хараалагдаһан болзорнууд соо ба условинуудта, промышленностиин бүтээн гаргажа байгаа продукциһаа тушааха, тэрэшэлэн Болгари, Венгри, ба Румынидахи итальянска активуудые Советскэ Союзай зөөри болгожо дамжуулан үгэхэ зэргээр түе репарацинууд Советскэ Союзда түлэгдэхэ гэжэ Эбэй Договор ба дурсагдаһан советско-итальянска Хэлсээн тодорхойлно. Бүтээн гаргажа байгаа продукциһаа репарацинуудай тоодо оруулан тушаалгые Итали 1949 оной сентябриин 15-һаа эхилхэ гэжэ Эбэй Договоршье, советско-итальянска Хэлсээншье хараална.

Итальянска промышленностиин бүтээн гаргажа байгаа продукциһаа репарацинуудай тоодо оруулан Советскэ Союзда тушааха уялгануудаа Итальянска Правительствын дүүргэхэ шухала байһан тушаа Советскэ Правительство 1949 оной сентябриин 22-ой ното соогоо Итальянска Правительствын анхарал хандуулһан байгаа.

Бүтээн гаргажа байгаа продукциһаа тушаажа захалха тухай Эбэй Договороор тогтоогдоһон болзорой эхилһэн сагһаа хойшо хахад жэл үлүүтэй үнгэрөө. Тиигэбэшье, дээрэ заагдаһан уялгадаа зүришэн, итальянска Правительство болбол бүтээн гаргажа байгаа продукциһаа репарацинуудай тоодо оруулан тушаалгые мүнөө хүрэтэр эхилээгүй, энэнь советско-итальянска экономическа харилсаануудай бүхы хүгжэлтэдэ муугаар нүлөөлнэ. Бүтээн гаргажа байгаа продукциһаа репарацинуудай тоодо оруулан Советскэ Союзда тушааха уялгынгаа дүүргэгдээгүй байһание, — 1950 оной январиин 14-нэй һанамжын бэшэг соо хэлэгдэһэнэй ёһоор, Болгари, Венгри ба Румынидахи итальянска активуудай сангые тодорхойлхо тушаа хэлсээнүүд үшөө дүүрээгүй байһанаар тайлбарилна. Гэбэшье, энэнь бүтээн гаргажа байгаа продукциһаа Эбэй Договороор хараалагдаһан репарацинуудые түлэхэ уялгаяа Италиин дүүргээгүй байһые зүбтүүлхэ шалтагаан боложо шадахагүй.

Эбэй Договорой ба советско-итальянска декабриин 11-нэй Хэлсээнэй ёһоор, Итали хадаа бүтээн гаргажа байгаа продукциһаа тушааха ба дээрэ хэлэгдэһэн оронуудтахи итальянска активуудые Советскэ Союзда дамжуулан үгэхэ зэргээр Советскэ Союзда репарацинуудаа түлэхэ ёһотой. Тиихэ зуураа, декабриин 11-нэй Хэлсээнэй 3-дахи статьятай зохилдуулан списогто комиссинуудаар оруулагдаха тэдэ активууд баранхадаа Советскэ Союзда дамжуулан үгтэхэ ёһотой.

Энээнэй үндэһөөр, Болгари, Венгри ба Румыниин территори дээрэһээ Советскэ Союзай зөөри болгон дамжуулжа үгтэхэ активуудай ниитэ үнэ ба мүн 1949 оной сентябриин 15-һаа эхилэн 5 жэлэй турша дотор, бүтээн гаргажа байгаа продукциһаа тушаан дүүргэгдэхэ түлбэринүүдэй ниитэ сумманиь тодорхойлогдохо ёһотой.

Болгари, Венгри ба Румынидахи итальянска активуудай үные тогтоолгын угаа ехээр удаашаржа байһан ябадалда Итальянска Правительствын анхаралые Советскэ Правительствын хандуулангүй байха арганьгүй, тус удааралгань Болгаридахи, Венгридэхи ба Румынидахи итальянска активуудые сэгнэхэ үедөө тон болошогүй тэнэг эрилтэнүүдые табиһан Итальянска Правительствын тон үндэһэгүй хараа бодолой хойшолон мүн.

Тус активуудые сэгнэхэ асуудал тушаа Итальянска Правительствын хараа бодолой тон буруу байһан тухай гэршэлһэн жэшээнүүд болгон хэдэн баримтануудые харуулбал хүрэхэ байна гэбэл:

1) Үринүүдынь тэдэнэй бодото үнэһөө үлүү гараһан хэдэ хэдэн предприятинуудые активуудай тоодо оруулха гэжэ Итальянска Правительство оролдоно. Жэшээлхэдэ, «Адриатическа нэгэдэл», «Дунда-европейскэ» ба «Унитас» гэжэ Венгридэхи страховой 3 общество тиимэ предприятинууд болоно, тэдэнэй пассивуудынь активуудһаа 40606 доллароор үлүү гарана. Гэхэ зуура, Итальянска тала хадаа Советскэ Союзда дамжуулан үгтэхэ активуудай список соо тэдэ предприятинуудые 3,050.807 доллароор сэгнэн оруулһан байна. Иимэ түрэлэй ед зөөри тушаа итальянска ниитэ сэгнэлтэнь 5880000 доллар болоно.

Тиимэ дурадхалые абабал, СССР хадаа репарацинуудай тоодо юушье абахагүй, харин итальянска предприятинуудай үринүүдыень түлэхэ уялгатай болохо байгаа. Тиимэ эрилтын буруунь элитэ.

2. Итальянска Правительство хадаа сэгнэлгын хэмжээнүүдые ямараашье гэршэлхэ баримтануудые табингүй, активуудые дура зоргоороо ехэдхэһэн байха юм. Жэшээлхэдэ, Итальянска Правительстваар 12643769 долларто сэгнэгдэһэн «Фонсьер», «Дженерали» ба «Провиденция» гэжэ Венгридэхи страховой ондоо 3 обществодо итальянска хабаадалгань, бухгалтерскэ документальна дээнүүдэй ёһоор, үнэндөө, 347.735 доллар болоно. Хоёр ... нуудаар списогто оруулагда... активуудай сэгнэлтые италья... талаһаа иигэжэ ехэдхэ... ниитэ дээрээ 47154000 доллар ... лоно.

3. Итальянска Правительство... даа хуулита мэдээнүүдэй ёһ... итальянска зөөриин эздэтэ ... харин гурбадахи оронуудай хүв... тэ хамаадаха акцинуудтай пр... приятинуудые итальянска акт... дай списогто мүн лэ үндэһэ ба... тагүйгөөр оруулна. Итальян... талын сэгнэлтээр тиимэ актив... 32985000 доллар болоно.

Итальянска активуудай списо... бусад хэдэн объектнүүдые оруу... ба мүн тэдэнине сэгнэхэ ту... Итальянска Правительство тии... үндэһэгүй хараа баримтална.

Болгарида, Венгридэ ба Румы... да байһан итальянска активуу... составые ба үные тодорхойлхо ... шаа Итальянска Правительств... иимэ үндэһэгүй хараа бодол ... римталһан дээрэһээ тус активуу... ниитэ сэгнэлтэнь 177.760.000 до... ларто тон буруугаар зорюута ... гэгдэһэн байгаа. Гэхэ зуура, ... мыни, Болгари ба Венгридэхи ... ветско-итальянска холимол ком... синуудай мэдэлдэ байһан доку... тальна мэдээнүүдэй үндэһөөр то... логдон гаргагдаһан (репараци... дай тоодо Советскэ Союзда үгтэ... болохо) активуудай үнэ хадаа 11... миллион доллар болоно.

Болгари, Венгри ба Румынида... өөһэдынгөө активуудые итальянс... талаһаа иигэжэ дура зоргоор... сэгнэһэн ябадалые Советскэ пр... вительство зүбшөөжэ шадахагүй.

Итальянска активуудай н... сэгнэлтые хоёр талануудта таар... жатай болгон, хамтын хүсэлэй... нүүдээр тодорхойлхо ябадал т... лажа, мүн энэ хэрэгые саашаа... улааруулангүйгөөр, дээрэ дурс... даһан гурбан оронуудтахи италь... ска активуудай үнэ тухай асууд... гуримшуулха хэмжээнүүдые да... абаха заабаринууд хоёр тала... дай түлөөлэгшэдтэ үгтэпэн бай... Советскэ Правительство шухал... тоолоно.

Гэхэтэй хамта, Советскэ Пра... тельство хадаа 1949 оной сент... риин 15-һаа 1950 оной сентябр... 15 хүрэтэрхи үедэ бүтээн гарг... продукциһаа тушаагдаха хэм... оруулалсан, итальянска пром... ленностиин бүтээн гаргажа ба... продукциһаа тушааха хэм... удааруулангүй тогтоохо шу... гэжэ тоолоно.

Болгари, Венгри ба Румыни... итальянска активууд тухай ба... тээн гаргажа байгаа продукц... Советскэ Союзда репарацину... тушааха тухай асуудалнуудые ... гөөр гуримшуулга хадаа сове... итальянска харилсаануудта, т... шын ээлжээндэ, худалдаа най... най ба промышленностиин та... һайн нүлөө үзүүлхэ гэжэ Сове... Правительство этигэнэ.

Германска Демократическа Республикын худалдаа наймаанай делегаци Москваһаа мордобо

Германиин дотоодын худалдаа наймаанай, гадаадын худалдаа наймаанай ба материальна хангалгын Министр г-н Хандкейн толгойлһон, Германска Демократическа Республикын худалдаа наймаанай делегаци Москваһаа апрелиин 13-да мордобо.

СССР-эй Гадаадын Худалдаа наймаанай Министрын орлогшо М. Г. Лошаков, СССР-эй МВТ-гэй Центральна ба Зүүн Европейскэ оронуудай Управлениин начальник А. А. Павлов, СССР-һээ Германска Демократическа Республикада байгаа Худалдаа наймаанай Түлөөлэгшэ В. П. Мартынов, СССР-эй МВТ-гэй Германи тушаа Таһагай Начальник В. В. Чистов ба СССР-эй МВТ-гэй Прокотольно Таһагай Начальник Н. И. Кузьминский гэгшэд делегацие аэродром дээрэ үдэшэбэ.

СССР-тэхи Германска Демократическа Республикын дипломатическа Миссие Толгойлогшо г-н. Р. Аппельт ба Миссиин гэшүүд тус делегацие мүн лэ үдэшэлсэбэ.

(ТАСС).

Советско-германска худалдаа наймаанай харилсаанууд тушаа

ССР Союзай Гадаадын Худалдаа наймаанай Министерствын ба Германска Демократическа Республикын худалдаа наймаанай делегациин хоорондо хани барисаанай, харилсан ойлголсолгын оршон байдалда хэгдэһэн хэлсээнүүдэй ашаар, ССР Союзай ба Германска Демократическа Республикын хоорондохи товарооборот ба түлбэринүүд тухай хэлсээн энэ оной апрелиин 12-то Москвада баталагдаа.

Хоёр оронуудай ажахын хүгжэлтэдэ туһалха ба худалдаа наймаанай харилсаануудые хоорондоо үргэдхэн, гүнзэгырүүлхэ зэргээр хоёр арадуудай хоорондоо улам бата бэхи хани барисаанай харилсаануудые байгуулха дура хүсэлые хүтэлбэри болгон, талануудхадаа 1950 ондо товарооборотые нилээд ехэ болгохо тухай хэлсэбэ. Энэнь, 1949 ондохи товарооборотдтой сасуулхада, 35 процент үлүүтэйгээр ургаха байна.

Советскэ Союз Германска Демократическа Республикада таряа, тоһо, хара ба үнгэтэ металлнууд, ашаанай автомашинанууд, апатит-концентрат, марганцева руда, нефтепродуктнууд, кокс, хлопок ба арадайнгаа ажахые хүгжөөхэдэнь Германска Демократическа Республикада хэрэгтэй ондоошье товарнуудые үгэхэ байна.

Германска Демократическа Республика Советскэ Союзда промышленна түхеэрэлгэ ба машинанууд, цемент, калийна дабһан, химикадууд, нүүрһэнэй брикедүүд ба бусад товарнуудые үгэхэ байна.

Советскэ талаһаа — Гадаадын Худалдаа наймаанай Министр М. А. Меньшиков, германска талаһаа—Германиин дотоодын худалдаа наймаанай, гадаадын худалдаа наймаанай ба материальна хангалгын Министр г-н Г. Хандке хэлсээндэ гараа табибад.

В. В. Маяковскиин дурасхаалда

ЛЕНИНГРАД, апрелиин ... (ТАСС). Ленинградай ажал... апрелиин 14-дэ ехэ бэлигтэ ... В. В. Маяковскиин наһа бара... 20 жэл болоһоной ойе ... нөөр тэмдэглэхэнь. Заво... дай цехүүд, культурын ... шангууд, клубууд, студентнүү... хамтын байрануудта лекцину... уранзохёолой вечернүүд ба ко... цертнүүд эмхидхэгдэхэ байна.

В. В. Маяковскиин нэрэмж... Байшанда Сталинска шангай ла... реат профессор Б. С. Мей... «В. И. Ленин Маяковскиин ... хёолдо» гэһэн элидхэл хэбэ. ... дэй дүү басаган Людмила Ма... ковская ленинградска һурагша... псэдэй эдир бага наһан тух... хөөрэбэ. Советскэ үеын ехэ бэ... тэ поэдтэ хоёр үдэрэй творче... конференци зорюулагдана, ... дээрэ уранзохёолшод, эрдэм... артистнууд ба литература шан... лэгшэд үгэ хэлэхэ байна.

Областной филармониин ... тистнууд хүдөө гаража, Лен... градска областиин колхозно ... торинууд, хүдөөгэй клубууд ... культурын байшангуудта 20 ... хүү лекцинүүд-концертнүүдые ... хэ байна.

* * *

САРАТОВ, апрелиин 8. (ТАСС). ВКП(б)-гэй горкомой парткаб... соо «Советскэ үеын ехэ бэли... поэт В. В. Маяковский» ... темээр агитколлективүүдэй хү... бэрилэгшэд ба агитаторнуудта ... рюулан лекци болобо. Н. В. Ч... нышевскиин нэрэмжэтэ Сарат... гүрэнэй университедтэ поэдэй ... расхаалда зорюулагдаһан нау... сесси бэлэдхэгдэжэ байна.

Бүхэроссийска театральна ... шествын ба советскэ уранзо... шодой Союзай саратовска отд... нинүүд В. В. Маяковскиин зо... нуудые эрхимээр уншалгын ... курс эмхидхэбэ.

Манай календарь

М. В. ЛОМОНОСОВ

(Нүгшэһэнһөөнь хойшо 185 жэлэй ойдо)

Ородой агууехэ эрдэмтэ, уран-зохёолшо ба поэт — Михаил Васильевич Ломоносов 1765 оной апрелиин 15-да нүгшэһэн байна.

Ломоносов болбол ородой наукын һалбаран-мандаха хэрэгтэ бүхы наһаяа зорюулаа. Тэрээнэй ажал-ябуулгань айхабтар үргэн ба олон янзын байгаа. Далайн эрьеин загаһашанай хүбүүн Михаил Васильевич болбол эрдэм тээшэ үнэхөөр ехээр эрмэлзэн, хүшэр бэрхэ замые дабан гаража, наукын ба культурын томын томо ажал-ябуулагшын нэрые туйлан олоһон байна. Физикын, химиин, геологиин, минералогиин ба наукын бусад һалбаринуудай талаар элитэ олон хүдэлмэринүүдые бэшэһэн байна юм. Эрдэмтэ хадаа Эхэ оронойнгоо дүлэтэ патриот байһан тула наукануудай Академидэ шурган оролдожоһон гадаадынхидта эсэргүүсэн эрид шанга тэмсэл таһалгарагүйгөөр ябуулдаг һэн.

Ородой агууехэ гүн бодолто энэ хүн хадаа Эхэ орондоо тон ехээр дуралдаг, ород арадай үнтэрһэн героическа түүхээр омогорходог байгаа. Тэрэ хадаа шүлэгөөр бэшэһэн магтаалнууд соогоо ородой армиин баатаршалгые ба ородой флодой зэбсэгэй илалтануудые һайшаан дууладаг һэн. Ломоносов хадаа статьянууд ба экономическа проектнүүд дотороо крепостной эрхэ ажэлгын эгээл хүшэр хүндэ ба хойрдэнги формонуудта эсэргүүсэһэн байгаа. Тэрэ хадаа ородой промышленность, культура ба искусствые хүгжөөхын түлөө оролдоһон байһан, уран гоё зүйлнүүдые үйлэдбэрилдэг промышленность байгуулһан байна.

Ломоносов болбол Арктикые шудалха талаар зоримгой проектнүүдые зохёоһон, мүльһэн океанние гаталжан зүүн зүг худар гараха дулаахал хэнһээшье түрүүн оруулһан юм. Эрдэмтэ болбол наукые оронойнгоо гол шухала хэрэглэмжэнүүдтэй нигтаар холбохо хэрэгдэлдэ саг үргэлжын анхарал хандуулдаг байгаа.

Эрдэмтэ хадаа ород хэлэнэй грамматикые зохёогшо мүн. Тэрэ хадаа ород хэлэнэй талаар өөрынгөө зохёолнууд дотор научна ба литературна хэлые арадай хэлэндэ ойртуулхые оролдодог һэн. Ломоносовой шүлэгүүдынь тон гүнзэгы удхатай ба уран хурса байжа, ородой литературын түүхэдэ шэнэ үе эхилһэн байха юм.

Эрдэмтэ болбол физикэ, химин, металлурги, физиологи болон бусад науканuудай талаар гадаадын эрдэмтэдһээ һурагтүй урид хэдэн үнэтэ нээлгэнүүдые хэһэн байна.

Ломоносов болбол тэрэ үеын ородой материалистическэ философиин элитэ ехэ түлөөлэгшэ ба тэрээнэй үндэһэ һуурийе табигша байһан тула физическэ, химическэ ба геологическа бүхы үзэгдэлнүүдые материалистическээр тайлбарилхые оролдодог байгаа.

Эрдэмтэ хадаа Россида анха түрүүшын химическэ лаборатори байгуулһан шэл үйлэдбэрилгэ эмхидхэһэн, физикын, химиин, астрономиин, геодезиин талаар хэдэн олон шэнэ приборнуудые ухаалан зохёоһон байха юм.

Ломоносовой дурадхалаар 1755 ондо Москвада ородой түрүүшын университет байгуулагдаһан байна.

Ородой гениальна эрдэмтэ болбол манай Эсэгэ ороной наукын тугые дээрэ үргэн, тэрээнэй түрүү үүргые, нэрэ түрые эсэшэ сусашагүйгөөр хамгаалан, манай ороной наукын ба культурын хүгжэлтэдэ айхабтар ехэ туһа нэмэри оруулһан байна.

Өөрынгөө арадта, мүнөө саг үеын түрүү идеянүүдтэ үнэн сэхээр алба хэжэ байдаг советскэ наука болбол илаһан социализмын орондо гайхамшагта ехээр һалбаран мандаа. Парти ба правительствынгаа анхарал оролдолгоор хүреэлэгдэһэн советскэ эрдэмтэд болбол ородой наукын урданай алдарта заншалнуудые арбидхан, манай ороной арадуудтай хамта өөрынгөө Эсэгэ ороной агууехэ хүбүүнэй —Михаил Васильевич Ломоносовой дурасхалые тон ехэ хүндэлэлтэйгөөр ёһолно.

ХҮГЖЭМЭЙ ИНСТРУМЕНТНҮҮДЫЕ АБАБА

Улан-Удын бурят дунда һургуулиин һүүлэй үедэ пианино, баян, гармони абаа. Аккордион, хуур, лимбэ ба хүгжэмэй бусад инструментнүүд бүри урда тээнь абтаһан ба суглуулагдаһан юм. Эдэ бүгэдые хэрэглэн тэндэхи драмкружогойхид амжалтатайгаар ажаллана.

С. Дондуков.

НУХЭД БРИГАДИРНУУД!

Газартаряалангай үндэр культурын түлөө, полевой хүдэлмэринүүдэй эрхим шанарай түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсогты!

Ямар уялгануудые абаһан тухайгаа, тэдэнэйнгээ дүүргэлтэ тухай газетээр дамжуулан хөөрэлдөө эмхидхэгты!

Бригадирай тушаал—харюусалгатай хүдэлмэри

Би тарянанажалай бригадын бригадир болоһонһоо хойшо 13-дахи жэлээ ябажа байнаб. Энэ үе соо хүдөө ажахын артелиин сталинска Уставай заабариин ёһоор, бригадые улам бэхижүүлхэ, колхознигуудай ажалые зүбөөр эмхидхэхэ талаар нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Тэрэнэй ашаар, манай колхоздо севооборот эрхилэгдэдэг болонхой. Тиин, гансал минии хүтэбэрилдэг бригадын бэшэ, харин колхозоймнай бүхы бригадануудай элдүүрилдэг газарай шанар жэл ерэхэ тудам һайжаржа, бог буртаг үбһэн үгы хэгдэжэ байна. Бидэнэр буртаг үбһэнтэй тэмсэхэдээ түбхын түрүүндэ эртын пар һайнаар бэлэдхэдэг, тэрэниие хоёрлохо, борнойлхо мэтын хүдэлмэринүүдые хэдэг байнабди.

Уставай ёһоор, хүдөө ажахын машина зэмсэг, мори унаа, хомут тоног мэтын хэрэгсэлнүүд бригададамнай бэхижүүлэгдэжэ үгтэнхэй. Бригадымнай хүндэ хүшэр хүдэлмэринүүд булта механизацилагдаа. Тиимэһээ манай тарянанажалай бригада тракторна бригадатай халуун барисаатайгаар хүдэлмэрилдэг. Тракторна бригадада туһалбариин хүдэлмэрилэгшэдые эльгээхэдээ эрхим колхознигуудаа шэлэжэ үгэдэгбди. Ушарынь хадаа тэдэнэрэй ажалһаа тракторна бригадын хүдэлмэри дулдыдаха байна.

Тракторна бригадаяа хэрэгтэй юумэнүүдээрнь гүйсэд хангахын түлөө шухала анхарал табидагбди. Мүнөө жэлдэ трактористнуудай байха полевой вагончигууд илангаяа һайнаар заһабарилагдаа. Мүн колхозоймнай партийна организаци трактористнуудые газетэ, журналнууд ба бусад культурна хэрэгсэлнүүдээр гүйсэд хангаха байна.

Хабарай полевой хүдэлмэриин түсэбтэй зохилдуулан, бригадынгаа гэшүүн бүридэ даалгабари үгэнхэйбди. Мүн колхознигуудһаа үйлэдбэриин нормонууд ба ажалта үдэрэй сэгнэлтэнүүдтэй һайса танилсанхай.

Олон жэлэй дүй дүршэл дээрэһээ харахада, полевой хүдэлмэринүүдые богони болзор соо, агротехническэ үндэр шанартайгаар үнгэргэхэдэ сагай уларилай ямаршье байхада үндэр ургаса абтадаг байна. Жэшээлхэдэ, нёдондо жэлдэ манай бригада тарилгые Семен Муравьевой бригадаһаа хоёр хоног урид дүүргээ һэн. Тиин, бидэнэр тэрэ бригадынхитай жэшэхэдэ, га бүриһөө 1,3 центнер үлүү ехэ таряа хуряаһан байнабди. Мүнөө жэлдэ манай бригада ороһото культурануудай тарилгые 6—7 үдэр соо дүүргэхэ түсэбтэй.

Хабарай полевой хүдэлмэринүүдые эрхим шанартайгаар үнгэргэхын түлөө 1950 ондо бүхэреспубликанска социалистическэ мүрысөө үргэлжэлүүлхэ тухай Хонхолойн МТС-эй Терентий Горюновой үүсхэлые бидэнэр халуунаар һайшаагаабди. Энэ мүрысөөндэ бригадын гэшүүд эдэбхитэйгээр оролсожо, энэ жэлдэ ороһото культурануудай бүхы талмайн гектар бүриһөө дунда зэргээр 15 центнер, тиихэдэ 50 гектарһаа га бүриин 25 центнер ургаса хуряаха уялга абаба.

Энэ уялгаяа дүүргэхын тулада тарилгынгаа бүхы талмайе хоёр удэрэй турша соо борнойлжо, хүрьһэндэ шииг нойто элбэгээр барихабди. Ургаха шадалыень дээшэлүүлхын зорилгоор, академик Лысенкын методээр хүрэнгые агаараар дулаасуулан шанаржуулха бэлэдхэл хэгдэжэ байна. Тарилгые үсөөн хоног соо үнгэргэхэ гэжэ шиидээ хадаа сеялкэнүүдые байлгангүйгөөр үрһэ хэхэбди. Мүнөө жэлдэ эгээл түрүүшынхеэ гранулированна үтэгжүүлгэ хэрэглэгдэхэнь.

Тарилгада бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэринүүд болзор соогоо, һайн шанартайгаар үнгэрэгдөө һэн. Бригадымнай морид бултадаа дундаһаа дээшэ шадалтай. Саһа тогтоохо түсэбөө январь, февраль соо дүүргээ һэмди. Бригадын гэшүүд нютагай үтэгжүүлгэнүүдые суглуулгаяа үргэлжэлүүлһээр. Тэрээнтэй хамта, поли дээрэ һайрамай уһан тогтоогдожо байна.

Бригадынгаа хэдэг хүдэлмэри ба саашанхи зорилгонуудые эндэ хөөрөөд байхадаа, мүн бригадирай үүргэ тухай нэгэ хэдэн үгэ хэлэхые хүсэнэб. Бригадирай тушаал тон харюусалгатай ба хүндэтэй хүдэлмэри мүн. Тиимэдэ бригадир болбол өөрынгөө хэрэгые һайса мэдэхэ, мэргэжэлээ саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ уялгатай. Илангаяа ажалай эмхидхэл болон түлөөһэнэй гурим һайса мэдэхэ шухала. Тиигээгүй һаа, колхозой үйлэдбэриин гол һалбари болохо тарянанажалай бригадые зүбөөр хүтэлбэрилхэнь бэрхэтэй гээшэ. Бригадир хадаа гэшүүн бүридөө таараха ажалыень даалгаха, тэрэнэй дүүргэлтын хойноһоо хинан шалгаха, мүн газартаряалангай культурые дээшэлүүлхын түлөө саг үргэлжэ оролдохо ёһотой. Колхозой правлениин зүгһөө тарянанажалай бригадануудта бодото туһаламжа үзүүлэгдэхэ зэргэтэй. Гэбэшье, зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд бригадирнуудые захираад лэ, тэрэнэй хүдэлмэридэ бодотой туһаламжа үзүүлдэггүй ушарнууд гарадаг. Энээнһээ үрэ гарахагүйнь мэдээжэ. Газартаряалангай культурые улам дээшэлүүлжэ, хүдөө ажахын культурануудай үндэр ургаса хуряаха зорилгые бэелүүлхэ ябадал гансал бригадын хэрэг бэшэ хадань, колхозуудай правленинүүд, партийна организацинууд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэд бригадирнуудта үдэр бүриин халуун туһаламжа үзүүлхэ ёһотой.

С. Конев, Байкало-Кударын аймагай «Майн 1» колхозой тарянанажалай 1-дэхи бригадын бригадир.

Нёдондонойхиһоо хоёр дахин ехэ таряа хуряахабди

Манай «Красный Октябрь» колхоз урда жэлнүүдтэ тарилгынгаа бүхы талмай дээрэһээ үндэр ургаса хуряахын түлөө оролдонгүй, харин зарим баганууд участогуудта шухала анхаралаа хандуулдаг байгаа. Тэрэнэй эсэстэ га бүриһөө оройдоол 6—7 центнер ургаса хуряагдадаг һэн.

Мүнөө жэлдэ ехэнүүд талмайнуудһаа үргэлжэдөө үндэр ургаса хуряаха гэһэн бичурынхидай уряалда харюу болгон бидэнэр нёдондонойхиһоо хоёр дахин ехэ таряа ургуулха уялга абаабди. Энээнээ дүүргэхын тулада бригадын гэшүүд Хонхолойн механизаторнуудые дэмжэжэ, полевой хүдэлмэринүүдые эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ гэжэ шиидэһэн байна.

Минии хүтэлбэрилдэг бригада 1950 оной хабарай тарилгада урдынхиһаа улам һайнаар бэлэдхээ. Үрһэеэ сэбэрлэжэ, тарилгын кондицида хүргөөбди. Мүнөө үрһэмнай агаараар дулаасуулан шанаржуулагдажа байна.

Бригадын плуг, борной, сеялкэ болон транспортна хэрэгсэлнүүд һайнаар заһабарилагдаа. Мүн тракторна бригадые туһалбариин һайн хүдэлмэрилэгшэдөөр хангаабди. Мүнөө жэлдэ тарянанажалай ба тракторна бригаданууд илангаяа ехэ барисаатайгаар хүдэлмэрилжэ, үндэр баян ургаса хуряаха зорилгоёо хүндэтэйгөөр бэелүүлхэ байна.

Иигээд полевой хүдэлмэри үргэлжэдөө үргэнөөр ябуулагдахань. Бригадын гэшүүд тарилгые түргэнөөр үнгэргэхэ гэһэн уялгануудые тус тустаа абанхай.

Ф. Хижников,
Иволгын аймагай «Красный Октябрь» колхозой тарянанажалай бригадын бригадир.

„Б.-М. Үнэндэ" бэшэһэнэй һүүлээр

Үргэлжэдөө радиотой болгогдохонь

Мухаршэбэрэй аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ, «Красный партизан» колхозуудай ба Шаралдай, Харашэбэр, Подлопатка тосхонуудай радиотой боложо шадаагүй байһан тухай манай газетэдэ бэшэгдэһэн байгаа.

Аймагай бүхы колхозуудые энэ жэлдэ радиотой болгохо хэмжээ ябуулганууд партиин айкомой бюро дээрэ хараалагдаба, — гэжэ ВКП(б)-гэй Мухаршэбэрэй айкомой секретарь нүхэр Холбоев манай редакцида мэдээсэбэ.

Дашицыреновтэ зэмэ үгтэбэ

Мухаршэбэрэй аймагай Сагаан-Шулуутайн сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ Намбар Дашицыреновэй өөрынгөө бүлые хаяжархёод, эхэнэрнүүдэй дунда һамуу һалихай ябадал гаргажа ябадаг тухай манай газетэдэ бэшэгдэһэн байгаа.

Һамуу һалихай ябадал гаргаһанайнь ба бурхан шажанда мүргэдэгэйнь түлөө Дашицыреновтэ партийна зэмэ тохогдожо, колхозой правлениин түрүүлэгшын тушаалһаа гаргагдаба гэжэ ВКП(б)-гэй Мухаршэбэрэй айкомой секретарь нүхэр Холбоев мэдээсэбэ.

Аргадада үдэшын һургуули нээгдэхэнь

Ойро шадар үдэшын һургуулиин үгы дээрэһээ Курумканай аймагай Аргада нютагай залуушуул ажалһаа таһарангүйгөөр һураха аргагүй байна гэжэ манай газетын мартын 24 номерто бэшэгдэһэн байгаа.

— Һургуулиин наһанай залуушуулай тоо бүридхэл абажа, Аргадын 7 жэлэй һургуулиин дэргэдэ хүдөөгэй залуушуулай үдэшын һургуули гү, али класс нээхыень Курумканай аймОНО-е даагша нүхэр Аюрзанайниие уялгалагдаа — гэжэ БМАССР-эй гэгээрэлэй министр нүхэр Г. Цыганков манай редакцида мэдээсэбэ.

Харгы замай тэмдэгүүд табигдахань

Манай республикын трактнуудта харгы замай тэмдэгүүд табигданагүй гэжэ «Бурят-Монголой Үнэн» газетын февралиин 28-най номерто бэшэгдэһэн юм.

—БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи харгы замай Управлениин зүгһөө бүхы аймагуудай харгы замай таһагуудта аймагайнгаа харгы замуудаар тэмдэгүүдые табиха тухай заабари үгтэбэ, — гэжэ тус Управлениин начальник нүхэр Цыреторов манай редакцида мэдээсэбэ.

Бурят эхэнэр—коммунистка

(Очерк)

Урда сагта бурят эхэнэрэй хорёод наһаниинь зоболон гашуудалай наһан байгаа. Эгээл хорёод хүрэжэ гү, али үгышье ябахадань бурят басагые буруу хашарагаар шалдан худалдажа, баагаар хадамда үгэдэг, бүхэли наһаарнь айлай барлаг болгодог һэн. Айлай бэри гээшэ бурханда мүргэжэ, галда мүргэхэһөө гадна, хадам абадаа мүргэдэг байгаа. «Хүндэ худалдагдаһан бэемни хүнэй гарта һахиһаар хосорно»—гэжэ бурят басагад гомодолтойгоор дуулажа ябадаг бэлэй.

А, мүнөө?! Мүнөө, хорёод наһан —советскэ залуушуулай эгээн ехэ жаргалай наһан. Эгээл энэ үедэ манай залуушуул сэсэг шэнги һалбардаг, дали жэгүүриинь бэхижэжэ бүхэ зоригтой бүргэд боложо ниидэдэг.

...Хорин наһатай байхадаа бурят басаган Захлай юун тухай бодожо ябаа гэжэ һананабта? Эрдэмдэ һураха тухай, шэнээр, гоё һайхан ажаһууха тухай үдэр һүниин бодожо ябаа. Тиигээд Захлайн зоригые үргэжэ абаһан эсэгэнь—һуурин нэгэ лама хаагаад байгаа. Комсомолдо бэшүүлһэниинь мэдэхэдээ «эсэгэ»-лама ухаа мэдээ алдажа, тэрээниие үбшэн болоторынь сохёо һэн. Комсомолой билетые таһалжа хаягүй һаашни, алаад үгэгүй алахаб гээ һэн.

Хубалзын гарһаа мултарха тон ганса аргаяа Захлай хэрэглэбэ: эмээн боро хараагаар далда хэжэ үргүүлһэн «эсэгын» гэрһээ тэрэ гарана... тээд, толгойгоо хааха газаргүй, тон гансахан басаган хаана ошохоб?

«Агууехэ советскэ орон—инаг эхэмни, ленинскэ комсомол — хүхюун согтой гэр бүлэмни гээшэл» гэжэ һанахадаа басаган зориг орохо.

Тиин, нээрээшье, ленинскэ комсомол энэ басагые хүмүүжүүлһэн түрэл бүлэнь болоо. Комсомолой айком үгытэй басагые мэргэжэлтэй хүн болгохые оролдожо, хубсаһа оёлгын мастернуудай гурбан һарын курсада Улан-Удэдэ эльгээнэ.

Энэ курсада республикын заха тохой бүриһөө ерэһэн залуушуулай дунда байхадаа Захлай Намдыковна коллективизмын үзэлөөр—нүхэдтөө туһалха, теэд нүхэдһөө туһаламжа абаха, хүниие һургаха, хүнһөө һургаал абаха үзэлээр хүмүүжэлгын түрүүшын үзэгые шудалжа гараһан байна.

Эндэ, дуутай шуутай, хүхюун зугаатай залуушуулай эбтэй бүлэ соо байхадаа комсомолка Захлай улам саашаа һурахаяа һанана. Хамагые илагша, харгые гэрэлтүүлэгшэ эрдэм — марксизм-ленинизмые шудалһайб гэжэ һанана. Теэд, комсомол басаганда, бурят батрачкада һаад байха аал! Харгынь үргэн үүдэн нээлгээтэйл!

Хоёр жэлэй турша соо батрачкануудай курсада һураһанайнгаа һүүлээр 1931 ондо түрэл нютаг — Түнхэнэйнгөө аймагта ошобо. Батрачкануудай курсада байхадаа Захлай Намдыковна политическэ ехэхэн хатуужалтай болоо, тэрээнэй ангиин мэдэрэл улам хурса болоо.

Хамар дэлхэйн ажалшадай харааал шэнгээһэн харанхы муухай хуушанай байдалые үй сохижо, үндэһөөрнь һалгаахын тулада баяд, ноёдые, элдэб мүлжэгшэдые үгы хэхэһээ гадна, үшөө тон олон юумэ хэхэ хэрэгтэй байгаа. Түбхын түрүүндэ бурят зониие, илангаяа ехээр дарлагдаһан бурят эхэнэрэй нюдыень нээжэ шэнэ байдал харуулха, шэнэ байдалда һургаха, мухар һүзэг бэшэрэлэй муухай һабарһаа тэдэнниие мулталан абарха хэрэгтэй байһан юм.

1931 ондо Захлай Намдыковна болбол мүнөөнэй Ахын аймагай центр болоһон Орлик тосхондо Улаан байшангые даагшаар томилогдоһон байгаа. Коммунистка Садыева үдэр һүнигүй, эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр ажаллажа, тон ойрын саг соо Улаан байшангые шэнэ, социалистическэ культурын бодото гуламта болгожо шадаба. Ахын бурядууд, илангаяа эхэнэр зон, Улаан буланда олоороо ябадаг боложо, элдэб асуудалнуудые табидаг, харюунуудые абадаг байгаа.

Элээнэй Улаан байшанда хододоо ерэдэг болоһон гол шалтагаануудай нэгэн гэхэдэ, Захлай Намдыковна улад зонтой бүхэ барисаа тогтоожо шадаһан байба. Тэрэ хадаа Улаан байшандаа һанаа амар һуужа байдаггүй, харин мори эмээллэн гаража, аяар холо хадын хабшуунуудаар тарашаһан айлнуудаар ябажа, шэнэ байдалай түлөө агитаци хэдэг байһан юм. Гэртээ ариг сэбэрые яажа сахиха ёһотойб гэжэ гэрэй эзэн эхэнэрнүүдые һургахадаа, Захлай Намдыковна өөрөө гартаа тряпка барижа, айлай поолые елэгэр сагаан болоторынь угаажархидаг һэн. «Иигэжэ полоо угааха ёһотой юм, ойлгоо бэзэш, гэрээ хойшодоо иимэ сэбэр байлгаха бэзэш» гэжэ эзэн эхэнэрһээ үгыень абаад, хожомынь ошожо ариг сэбэрыень шалгадаг байгаа.

Бурят зониие хэдэн зуун жэл соо мунхаруулжа байһан хорото дайсад—ламанар тиихэ үедэ 1930—31 онуудта улад зоной дунда үшөө ехэл нүлөөтэй байһан юм. Тэдэнэр урдынхидаал адли хоолойгоо шахажа, хонхо дамаараа дуутаргажа, ажалша зониие мэхэлэн арба табыень һугалжа байгаа. Захлай болбол эдэ хубалзадай һабарһаа Ахын эхэнэрнүүдые мулталан абарха гэһэн зорилго урдаа табина.

Тиин, Улаан байшангайгаа дэргэдэ нарайлалгын комнато бии болгоо. Анхан тэндэ гансахан оро табяатай байдаг һэн, һүүлдэжэ ошоходоо дүрбэн оро бии болоо.

Захлай болбол ламанарта бү хандагты, нарайлалгын гэртэ ошожо хүнгэрэгты гэжэ эхэнэрнүүдые агитировалдэг байгаа. Тиигээд, харанхы маные һаруул гэрэл иладаг шэнги соёл культура хорото номлолые илаа: эхэнэрнүүд ламанарта хандахаяа болижо, нарайлалгын гэртэ ошожо, ариг сэбэр оршон байдал соо, акушеркын туһаламжаар түрэдэг болоһон байна. Захлай өөрөө нялхые хуурайлан абалсадаг һэн. Захлайн гараар дамжажа хори гаран үхибүүгэд гараа һэн. Тэдэнэй олониинь мүнөө хори хүрэһэн, заримань—өөһэдөө үхибүүгэдтэй болоод байнад.

Нүхэр Садыевагай байгууһан нарайлалгын энэ комнато гансал элүүр энхэ нялхануудые абахада туһалаа бэшэ, мүн арад зоной дунда ламанарай нүлөөе үндэһөөрэнь һуларуулһан байгаа.

—Хэрбээ Октябрьска революци болоогүй һаань, бурят арадһаа мүнөө-мүнөө үедэ юун үлэхэ һааб гэжэ һанахадаа зүрхэмни үбдэдэг, —гэжэ Захлай Намдыковна хөөрэнэ.—Илангаяа манай бурят эхэнэр даншье хайратай, даншье харанхы зон байгаа.

Советскэ засагай ашаар эрхэ сүлөөгөө олоһон зол жаргалта бурят эхэнэрнүүдэй нэгэниинь Захлай Намдыковна өөрөө байна. Тэрэ хадаа түрэл арадтаяа хамта ургаһан, хүмүүжэһэн хүн юм. Арад зоной дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулжа байхадаа нүхэр Садыева өөрынгөөшье политическэ ба юрэнхы эрдэмые үдэр бүри дээшэлүүлнэ.

1930—31 онуудһаа — коллективизациин жэлнүүдһээ эхилээд мүнөө хүрэтэр коммунистка Садыева партийна ба гүрэнэй тушаалнуудта ябахадаа, тэрээндэ даалгагдаһан бүхы хүдэлмэриие бүхы шадалаараа хэжэ ябаа.

17-дохи партсъездын нэрэмжэтэ колхоз соо түрүүшын культстан комсомольско организациин секретарь нүхэр Садыевагай үүсхэлээр ба хүтэлбэри доро баригдаһан байха. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай хатуу шанга үедэ Түнхэнэй аймагай Цаган Нуурай сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Садыевагай хүтэлбэри доро тус сомоной ажалшад хэдэн зуун мянган түхэриг мүнгэ, үнэтэ эд зөөри, дулаан хубсаһа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые Эсэгэ орондоо, Улаан Армидаа үргэһэн байгаа. Асари ехэ байлдаанай али нэгэн участок дээрэ Цаган Нуурайхидай зөөреэр хэгдэһэн танк фашистска золигуудые биза даража, баруун тээшэ, Берлин тээшэ шэглэн ябаһан лэ байха.

Дайнай илалта түгэлдэрөөр дүүрэһэнэй һүүлээр арадай ажахые һэргээн бодхоохо айхабтар ехэ программые парти ба правительствын хараалхадань, илангаяа ниитын малажалые хүгжөөхэ зорилго табигдахадань, хатуу зоригто коммунистка Садыева түрэл колхозойнгоо малажал дээрэ эльгээгдэнэ.

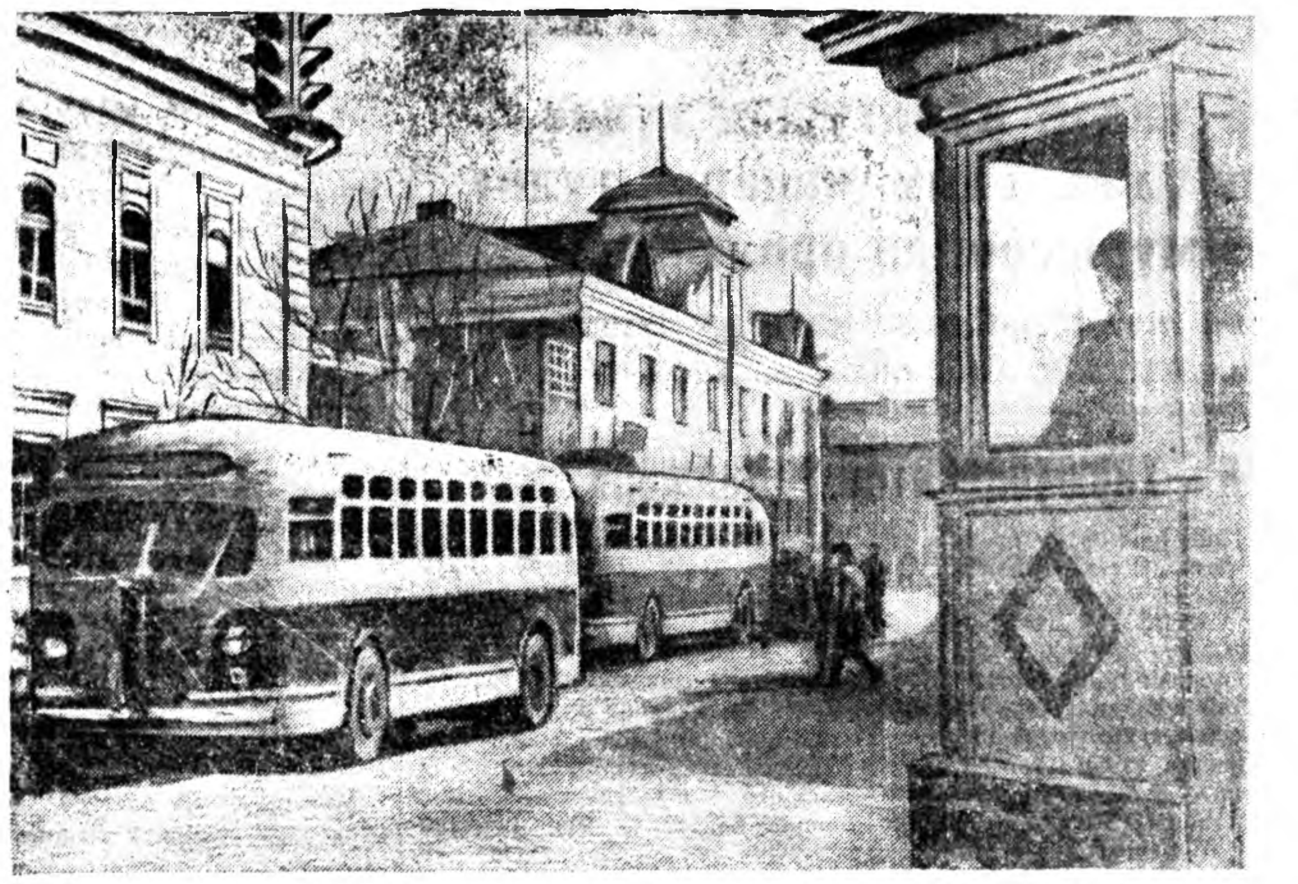
Партийна организациин олгоһон этигэл найдабарида харюу болгожо XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хониной фермые даагша коммунистка Садыева болбол жэлһээ жэлдэ хүн сагаан хонидойнгоо тоое олон болгожо, ашаг шэмыень дээшэлүүлжэ байна. Хэрбээ 1948 оной эхиндэ оройдоо 653 хонид байгаа һаа, 1949 оной январиин нэгэндэ 979 хонитой болоо. Жэл бүри хонишод Баторова, Фомкинова, Цыбикова гэгшэд 6—7 толгой хони, хэдэн килограмм нооһо нэмэлтэ түлбэри абадаг юм. Тус фермын хүдэлмэрилэгшэд энээндээ урмашажа, нүхэр Садыевагай хүтэлбэри доро бүри эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

* * *

Эрхэ сүлөө, жаргалта байдал олгоһон Эхэ һайхан оронойнгоо хүсэ шадалые улам бэхижүүлхын түлөө өөрынгөө бишыханшье һаа, шухала участок дээрэ иимэ һайнаар коммунистка Садыева хүдэлмэрилнэ. Захлай Намдыковна советскэ общество соо хүмүүжэһэн моральна шэнэ шэнжэтэй эхэнэр юм. Нүхэр Садыева — шэнэ советскэ эхэнэрэй үльгэр жэшээ мүн.

Д. Лобсанов.

Улан-Удэдэ

Автотранспорт болбол арад зониие зөөхэ ябадалда айхабтар ехэ хүндэтэй үүргэ дүүргэнэ. Манай республикын автоуправлениин автоашахы жэл ерэхэ тудам улам бүри үргэдэжэ, шэнэ шэнэ машинануудаар нэмээгдэнэ.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совеэй дэргэдэхи автоуправлени 1949 оной эсэстэ «Победа» гэжэ табан хүнгэн машина абаһан байха юм. Энэ жэлэй түрүүшын квартал соо ГАЗ—03—30 гэжэ хоёр автобус абтаа. Һаяхан Сталинай нэрэмжэтэ Москвско автозаводһоо ЗИС—154 гэжэ түрүү классна, хоёр автобус Улан-Удэ асарагдаба.

Транспортна паркын үргэдхэгдэхэтэй хамта автобусна шэнэ лини нээгдэнэ. Энэ жэл соо городой центрһээ мяха-консервын комбинат, машина бүтээлгын завод, түмэр замай вокзал ба Мухаршэбэр тосхон худар шэнэ лининүүд нээгдэбэ.

Арад зониие эрхимээр хангахын тула Улан-Удэдэ, Дивизионно станцида, ПВЗ-дэ, машина бүтээлгын заводто болон мяханай комбинадта павильонууд баригдахань. Тэрэшэлэн городой центртэ автовокзал бии болгогдохоор түхеэрэгдэжэ байна.

Мүнөө үедэ 9 автобус ба 5 такси машинанууд город дотор ябахаһаа гадна, мүн Кяхта город, Мухаршэбэр ба Ехэ-Куналейн тосхонууд хүрэтэр үдэр бүхэндэ автобусууд ябана.

Автоуправлениин транспортна конторын коллектив 1950 ониие угтахадаа иварталайнгаа түсэб һунгалтануудай үдэр хүрэтэр дүүргэхэ гэһэн уялга абаһан аад, тэрээнээ мартын 5-да дүүргээ. Мүнөө 1950 оной түрүүшын хахад жэлэй түсэбые майн 1-дэ дүүргэхын түлөө мүрысөөн конторын хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрэнхэй.

Шофернуудай дунда 100 мянгатанай зэргэ олошорбо. Шофернууд А. Михалев, А. Красовский, Д. Павлюченко ба И. Пэхтя гэгшэд өөһэдынгөө машинануудые 100 мянган километртэ заһабаригүйгөөр ябуулжа, техническэ бүтэнөөр тушаагаад, шэнэ автобусуудые даажа абаба.

Мүнөө жэлдэ үшөө 6 хүнгэн такси машина абтахаар хүлеэгдэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ЗИС—154 гэжэ шэнэ машинанууд Улан-Удэ городой Ленинэй улицада.

А. Мантаевай фото.

Һонирхолтой элидхэл

Һаяхан Бурят-Монголой зооветинститутда научна хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан болоожо, тэрээн дээрэ ветеринарна наукануудай кандидат, институдай микробиологиин кафедрые даагша нүхэр М. Косарев «Вирусүүд ба микробуудай шэнжэ байдал» гэһэн темээр элидхэл хэбэ.

Экспериментальна ветеринарин Бүхэсоюзна институдай биохимическэ таһагые даагша Г. М. Бошьян анеми гэжэ мориной халдабарита үбшэнние тараадаг вирусүүдые хэдэн олон жэлэй туршада шинжэлэн үзэжэ зууран, вирусүүд ба микробуудай шэнжэ байдалай тухай шэнэ зүйлнүүдые нээһэн байна. Энэнь биологическа наукануудай олонхи һалбаринуудта ёһото революци болохо үгэнэ гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Суглааргшад энэ элидхэлые ехэ һонирхолтой шагнаһан ба һонирхоһон асуудалнуудтаа хангалтатай харюунуудые абаһан байна.

М. Богданов.

Тобшо һонинууд

▲ 13 жэлдэ шофероор. Заиграйн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо нүхэр Тарба Сономдоржиев гэгшэ 1937 онһоо хойшо шофероор хүдэлмэрилнэ. Ганцахан үнгэрэгшэ жэлдэ, машинаараа 15.000 километртэ ябуулжа, колхоздоо ехэхэн хэмжээнэй олзо доход оруулаа.

▲ **Фотомонтаж эмхидхэгдэбэ.** Хизаарые шэнжэлхэ республиканска музейдэ республикын промышленностиин ба хүдөө ажахын һүүлшын 4 жэлэй хүгжэлтые харуулһан фотомонтаж эмхидхэгдэбэ.

▲ **Амурай сазан — Байгалда.** Амур мүрэнэй сазан гэжэ загаһые Байгалда үсхэбэрилхэ зорилгоор хүргэһэн туршалга һайн үрэ үгэжэ байна.

▲ **250 мянган түхэригэй хэрэгсэл.** Бурят-Монголдохи «Главснабпромсой» магазинда 250 мянган түхэригэй һурагшадай хэрэглэхэ ойлгуулха хэрэгсэлнүүд асарагдаба.

Уранзохёолнуудтай танилсана

Һурагшадые һургуулинуудай программа соо оруулагдаагүй зохёолнуудтай танилсуулха гэешэ шухала байна. Энэ зорилгоор Улан-Удын бурят дунда һургуули ба республиканска библиотекэ хоёр хоорондоо хэлсэжэ тусхай түсэб зохёогоо. Тэрэнэй ёһоор хирэ хирэ болоод лэ хөөрэлдөөнүүд ба уншалганууд үнгэргэгдэхэ юм.

Һаяхан Х. Намсараев Ц. Галсанов гэгшэдэй зарим зохёолнуудтай танилсалга болобо. Библиотекын хүдэлмэрилэгшэд Гончикова Малакшинова хоёр энэ танилсалгые үнгэргэһэн байна.

Д. Жарков.

Һурагшад—музейдэ

Хизаар ороноо шэнжэлхэ республиканска музейдэ һүүлэй үедэ хүдөө нютагуудтахи һургуулинуудай һурагшад олоороо ерэһэн байна. Заиграйн, Тарбагатайн аймагуудһаа илангаяа олон һурагшад ерэжэ, музейн экспонадуудтай дүүрэнээр танилсаа.

М. Хамаганова.

Пионерэй лагерьта 130 мянган түхэриг

Мяханай комбинадай хүдэлмэришэдэй профсоюзай заводской комитет пионерскэ лагерьта зориюлжа 130 мянган түхэриг һомолбо. Мүн 20 мянган түхэригтэ элдэб хэрэгсэлнүүд абтаһан байна.

Энээниие мэдэхэ гүт?

Электрическэ наран

Ургамалнууд наранай элшэгүйгөөр амидаран ургажа шадаха гү?

Энэ асуудалые шиидхэхын тула Ленинградска физическо-агрономическа институдай профессор Б. С. Мошков хэдэн жэл соо хүдэлмэрилжэ байна.

Тэрэнэй лабораторидо үдэрэй сагта нэгэшье гэрэл ородоггүй. Гэбэшье, тэндэнь хайрсагууд соо хэһэн шорой соohoo шэнииэ, помидор, гүлээрэгэнэ ба лимоной модод ургажа байдаг. Эндэ наранай орондо электрическэ ба люминесцентнэ лампанууд носожо байдаг юм.

Энэ юрэ бусын теплицэдэ бүхы ургамалнууд поли дээрэ ба садуудта таригдаһанһаа түргэнөөр ургажа ба эдеэшэжэ байдаг. Жэшээлхэдэ, шэнииэ тарагдаһанһаа хойшо 70 хоноод байхада (юрын условидо тарагдаһанһаа хоёр дахин түргэн) эдеэшэһэн байна. Помидорой ургаса хори хоноод байхада сэсэглэһэн байха юм. Тиихэдэ 7 һара болоһон лимоной ошэ набшаар бүрхөөгдэһэн байна.

Ургамалнуудай эндэ түргэнөөр хүгжэһэн ябадал хадаа поли дээрэ тарагдаһан ургасада орходоо ехэ гэрэл ба дулаа абадаг дээрэһээ болоо гэжэ тайлбарилагдана.

Профессор Б. С. Мошковой дүй дүршэл хадаа искусственна электрическэ нараар ургамалнуудые хаанашье хүгжөөжэ ба үрэ абажа болохо байһаниие харуулна.

(«Пионерская правда» газетын мартын 31-нэй номерһоо).

США-гэй Правительстводо Советскэ Правительствын эльгээһэн ното тушаа мэдээсэлнүүд

США

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 12. (ТАСС). Мүнөө үглөөгүүрэй газетэнүүд, мүн апрелиин 11-нэй үдэрэй газетэнүүд советскэ территори руу американска самолёдой нэбтэрэн ороһоной дашарамдуулан США-дэ Советскэ Союзай эльгээһэн буруушаал тухай мэдээсэлнүүдые толилбо.

Советскэ самолёдууд США-гэй самолёдые буудаа гэжэ тэндэхи үглөөнэй бүхы газетэнүүд тэмдэглэнэ, тиихэдэ советскэ самолёдуудые американска самолёдой түрүүлэн буудаһан баримтые али болохоор балартуулхые оролдоно.

Вашингтон хадаа Советскэ Союзай нототой дашарамдуулан, «дуугай байхые» США-гэй агаарай хүсэнүүдэй ба уһан-сэрэгэй флодой түлөөлэгшэдтэ дурадхаба гэжэ «Нью-Йорк таймс» газетын корреспондент бэшэнэ. Авиацида хамаатай нюурнууд хоорондоо хөөрэлдэхэдөө, американска самолёт тагнуулай радар ба аэрофотосъёмкын түхеэрэлгэтэй байгаа гэжэ тоолоно.

Латви дээгүүр самолёдой ниидэһые «гэнтын ушараар» тайлбарилха гэһэн һэдэлгэнь үндэһэгүй гэжэ авиационно штурманууд тоолоно. Юуб гэхэдэ, хэрбээ самолёдой радиокомпас ба радарна түхеэрэлгын эбдэрээшье һаа, юрын магнитна компасууд зүг шэгые зүбөөр заажа шадаха байгаа гэжэ корреспондент бэшэнэ.

АНГЛИ

ЛОНДОН, апрелиин 12. (ТАСС). Советскэ хилые зүришэһэн ба советскэ самолёдууд буудаһан американска самолёт мүн өөрөөшье советскэ истребителэр буудагдаа гэһэн мэдээсэлые английска буржуазна хэблэл айһан шанжэтайгаар толилно.

ЛОНДОН, апрелиин 12. (ТАСС). Висбаденһээ Рейтер агентствын корреспондент иигэжэ дамжуулна:

Үгы болоһон американска бомбардировщигые бэдэржэ мүнөө үглөөгүүр эртэ американска 19 самолёдууд мордобо гэжэ американска агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй штаб эндэ мэдээсэбэ.

ШВЕЦИ

СТОКГОЛЬМ, апрелиин 12. (ТАСС). Советскэ Союзай хилые американска самолёдой зүришэһэн тушаа Советскэ Правительствын буруушаалай бүрин текстые бүхы газетэнүүд түрүү хуудаһануудтаа ехэ гаршагтайгаар толилбо.

«Нью Даг» газетэ хадаа «Балтиин далайда болоһон американска манёврнууд—зорюутын хардалга мүн» гэһэн ехэ гаршагтайгаар Советскэ правительствын буруушаалые түрүүшынгээ хуудаһанда толилоо.

«Советскэ хилэнүүд найдамтай бүхөөр хамгаалагдана» гэжэ американецууд мүнөө мэдэһэн байха гэжэ тус газетэ түрүү статья соогоо бэшэнэ.

ДАНИ

КОПЕНГАГЕН, апрелиин 12. (ТАСС). Советскэ хилые американска «ниидэдэг крепостиин» зүришэһэн тухай мэдээсэлые копенгагенска үглөөнэй бүхы газетэнүүд толилбо. Тэрэшэлэн энээн тушаа американска правительстводо СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй Министр нүхэр Вышинскиин эльгээһэн нотын текстые сүм толилоо.

«Дани—дай үдэхэгшэдэй форпост мүн» гэһэн гаршагтай түрүү статья соогоо «Ланд ог фольк» газетэ иигэжэ бэшэнэ: «Урдань үзэгдөөгүй хэмжээтэйгээр американска хардалга хэгдэбэ. Американска континентһаа олон мянган километрын саана байгаад, США-гэй сэрэгэй хүтэлбэрилэгшэд сэрэгэй самолёдые советскэ территори руу эльгээгээ. Тэдэ тэрэ самолёдынь советскэ засагаархидай дурадхалда ороогүй, газарта буухын орондо—советскэ самолёдуудые буудаа. Советскэ самолёдууд буудалгадань харюусаба.

Атлантическа пактын ямар байһаниие энэ болоһон ушар харуулаа».

НОРВЕГИ

ОСЛО, апрелиин 12. (ТАСС). Газетэнүүд хадаа советскэ хилые американска сэрэгэй самолёдой зүришэһэн тушаа США-гэй правительстводо Советскэ Правительствын эльгээһэн нотые ехэ гаршагтайгаар толилбо.

«Моргенпостен» газетэ редакционно статья соогоо энээн тушаа иигэжэ бэшэнэ: «Таланууудай нэгэн гү, али хоёр таланууудай хүсэ һаань, энэ эпизод ехэ хүндэ хойшолонгуудтай байжа болохо. Советскэ территори дээрэ самолёдойгоо ябаһанай тодорхо һаань, американска правительство хүлисэл гуйха бээ гэжэ хүлеэгдэнэ».

Гахэ зуура тус газетэ иигэжэ тэмдэглэнэ:

«Балтиин далайн районие ба тэндэ байгаа советскэ агаарай-далайн хүсэнүүдые шэнжэхын тула американецууд энэ ушар ашаглаа гэжэ коммунистнуудһаа гадна, мүн олохон хүн бэгсаана. «Карлскруна» гэжэ шведскэ уһан-сэрэгэй база дээгүүр ниидэжэ, американска сэрэгэй самолёдуудаар Швециин нейтралитедэй эбдэгдэһэн тушаа шведскэ олонийтэ дураа гутана».

Захиргаанай ба бюджетнэ асуудалнуудаар ООН-эй консультативна комитедэй заседание советскэ түлөөлэгшэ орхижо гараа

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 12. (ТАСС). Захиргаанай ба бюджетнэ асуудалнуудаар ООН-эй консультативна комитедэхи Советскэ Союзай түлөөлэгшэ хадаа комитедэй составһаа гоминдановска түлөөлэгшые гарагаха тухай советскэ дурадхалые хараахаа американска түлөөлэгшэ түрүүтэй комитедэй олонхидой арсаһанай һүүлээр тус комитедэй заседаниие үсэглэлдэр орхижо гараба.

ТАМАРА ХАНУМАЙ КОНЦЕРТ

Гоёор хубсалһан гоомойхон узбек басаган сцена дээрэ гараба. Тэрэ хадаа хатар танца наадаха зуураа, урахан хонгёо хоолойгоо оломиллион хүнүүдтэ зол жаргал асарһан эгээн инаг хүн тухай агууехэ Сталин тухай дуу дуулна. Энэ хадаа Тамара Ханум гээшэ.

Сталинска шангай лауреат, Узбекскэ ССР-эй арадай артистка Тамара Ханумай концертдэ манай городой олон мянган хүн зон ерэжэ, тон ехэ һонирхолтойгоор харабаа. Артистка хадаа 45 ондоо хэлэнүүд дээрэ дуу дуулана, хатар наадана. Тэрэнэй харуулһан концертын программада орос арадай, узбекскэ, киргизскэ, казахска, монгол, хитад, корейскэ, чешскэ, польско ба бусад арадуудай дуунууд ба танцанууд бии.

Тэрэ хадаа манай республикын столица Улан-Удын ПВЗ-гэй культурын Ордон, Улан-Удэ станциин түмэрзамайхидай клуб болон филармониин сцэнэнүүд дээрэһээ советскэ олонациональна арадуудай ба арадай демократиин оронуудай арадуудай мандан бадаржа байгаа ажабайдалые магтан дуулжа, харагшадай зүгһөө халуун һайшаалнуудые хүлеэһэн байна.

КУЛЬТУРНА АЖАБАЙДАЛАЙ ХРОНИКО

Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоздохи уранһайханай самодеятельностиин кружок һайнаар хүдэлмэрилнэ. Д. Цыренова, Н. Дамдинов, П. Нимаев ба бусад кружогой хүдэлмэридэ илангаяа эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Энэ кружогойхид колхозойнгоо полевой стануудаар, фермэнүүдээр гүүр нааша харуулхаһаа гадна хүршэ колхозуудаараа олонжо концерт табидаг юм.

И. Тугутов.

* * *

Хэжэнгын аймагай «Комсомол» колхозой улаан булан һайнаар хүдэлмэрилнэ. Эндэ колхозниигуудай үдэшэндөө олоороо сугларжа газетэ, журнал уншадаг ба хөөрэлдөөнүүдые элдэб темээр үнгэргэдэг юм.

Н. Жамсаранов.

Харюусалгатай редактор Д. Д. ЛУБСАНОВ.

МҮНӨӨДЭР УЛАН-УДЭДЭ

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Үнэн). ТЕЛЕФОН УУД: отв. редактора—23; АТС—1-80, зам. отв. редактора—7 85; отв секретаря 3-23; отделов партийной и комсомольской жизни культуры и быта—4-52; пропаганды и агитации— 7-85; сельского хозяйства, промышленности и транспорта—6-84; переводов— 3-23; писем трудящихся и информации— 6-84 (2 зв.); объявлений 2-64 (2 зв.); Для междугородных переговоров—16.

Н—02277. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000